

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för skogsvetenskap

Institutionen för skogens produkter, Uppsala

Betalningsplaner vid virkesköp
– förutsättningar, möjligheter och risker

Payment plans when purchasing lumber
– prerequisites, possibilities and risks

Lars Hedlund Johansson

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för skogsvetenskap

Institutionen för skogens produkter, Uppsala

Betalningsplaner vid virkesköp
– förutsättningar, möjligheter och risker

Payment plans when purchasing lumber
– prerequisites, possibilities and risks

Lars Hedlund Johansson

Nyckelord: Skogsbeskattning, betalningsplan, virkesförsörjning, förskottslikvid, Sveaskog

Examensarbete, 30 hp Avancerad nivå i ämnet företagsekonomi (EX0753)
Jägmästarprogrammet 07/12

Handledare SLU: Lennart Eriksson
Examinator SLU: Anders Roos

Sammanfattning

För att den svenska skogsindustrin även fortsättningsvis skall kunna bidra positivt till den svenska ekonomin så är virkesförsörjning till industrierna kritisk. Den svenska skogen ägs till 50 procent av privata skogsägare (Skogsstyrelsen, 2012). Detta ger dessa en viktig roll i den svenska virkesförsörjningen då privata skogsägare utgör en stor del av marknadens virkesutbud.

En skogsägars beslut om avverkning kan styras av olika mål, några av dessa är (Bertholdsson et. al., 2012):

- Rekreation och jakt
- Känslan av att äga skog
- God långsiktig avkastning
- God kortsiktig avkastning

En skogsägare som styrs av känslan av att äga skog kan vara motvillig till att avverka då detta kan förändra just den känslan som skogsägare har. Skogsägarens mål påverkar således virkesförsörjning till industrier. Skogsägarna i sin tur påverkas av skogspolitiska verktyg (Skogsstyrelsen, 2001). Dessa är exempelvis lagstiftning, rådgivning, utbildning och olika typer av näringsbidrag. Vid sidan av dessa ramar finns det även andra områden som inverkar kraftigt på en skogsägars beslut i näringsverksamheten och ett av de mest centrala områden är beskattning av skogsbruk.

Skogsbolag ligger idag ute med stora summor pengar när de köper virke av privata skogsägare då dessa ofta fordrar förskott. Från kontraktstillfället till dess att virket mätts in vid industri så ligger ofta företagen ute med 70-80 procent av det beräknade värdet på avverkningen. Ett sätt att gynna både skogsägaren och Sveaskog skulle kunna vara att använda betalningsplaner oftare.

Syftet med denna studie är att utvärdera förutsättningar, möjligheter och risker för Sveaskog att i större utsträckning använda sig av betalningsplaner gentemot privata skogsägare. Detta analyseras från ett skattemässigt perspektiv där konsekvenserna för skogsägare studeras. Runt dessa skogsägare förs sedan ett skattemässigt resonemang kring utsikterna med betalningsplaner för skogsägare och hur detta i sin tur kan påverka Sveaskogs verksamhet.

Genom att intervjua virkesköpare, skattekunniga, ekonomisansvariga och studera litteratur om beskattning så har denna studie kunnat genomföras. Arbetet är utformat som en kvalitativ studie.

Resultatet visar att fem typer av skogsägare kan definieras. Dessa skall då med fördel kunna använda sig av betalningsplaner vid virkesförsäljningar och dessa bör därmed Sveaskog särskilt argumentera för betalningsplaner gentemot.

Det finns många skattemässiga faktorer som påverkar en skogsägare. Mitt examensarbete har inte kunnat ta hänsyn till samtliga dessa faktorer. Att beskriva en skogsägare utifrån samtliga faktorer som påverkar denna skattemässigt är ett arbete som är överflödigt då sådana resultat svårligen kan tillämpas.

Nyckelord: Skogsbeskattning, betalningsplan, virkesförsörjning, förskottslikvid, Sveaskog

Abstract

The forest industry is important for the Swedish economy (Skogsindustrierna, 2012). For the Swedish forest industry to henceforth positively contribute to the Swedish economy, the wood supply to these industries will be critical. 50 percent of the productive woodland areal is owned by private forest owners (Skogsstyrelsen, 2012), which gives them great influence in the wood supply- process.

A forest owners' decision to harvest or not to harvest may be driven by different objectives. Some of these are (Bertholdsson et. al., 2012):

- Recreation and hunting
- The feeling of ownership
- Good long- term returns
- Good short- term returns

A forest owner who makes his or hers decision based on the feeling of owning a forest may be reluctant to fell a certain part of the forest and thus also difficult to influence by, for instance, monetary means. Forest owners' objectives are in turn affected by forest policy tools (Skogsstyrelsen, 2012). These include legislation, consulting, education and subsidies. Alongside this framework are other various types of government tools that impact a forest owners' decisions and one of these other important tools is the taxation of a private forest owners' business.

Forestry companies often pay private forest owners in advance when they contract timber. From a finalized contract until the timber is measured at the industry, the companies often pay 70-80 percent of the appraised value of harvesting. One way to benefit both the landowner and the forest companies could be the use payment plans more often.

The purpose of this study is to evaluate the prerequisites, opportunities and risks for private forest owners and Sveaskog to make greater use of payment plans. This is analyzed from a taxation perspective, where different types of forest owners have been defined. Around these owners are then primarily a tax discussion regarding the benefits of payment plans and how this in turn can affect Sveaskog's profitability.

This study has been conducted by interviewing timber contractors, tax experts, financial managers and by studying taxation literature. The study is primarily a qualitative study. Guiding principles for the study has been the reliability, validity and generalizability.

The results of the thesis are that five types of forest owners have been defined. These must then be advantageously offered payment plans for timber sales. Sveaskog should therefor primarily target these forest owners with payment plans.

There are many tax factors that affect a forest owner. This means that my project could not take all factors into account. Describing a forest owner by all the factors affecting his or hers taxation would be futile, as no two forest owners are exactly the same and the results would therefore be difficult to apply in business activities.

Keywords: *Forest taxation, payment plans, wood supply, pre-payment, Sveaskog*

Förord

Jag vill ta tillfället i akt att tacka de personer som varit centrala i att, tillsammans med mig, forma detta arbete till vad det slutligen kom att bli. Stort tack till Sveaskogs Anders Norén och Roger Johansson som varit ovärderliga i den initiala fasen av mitt arbete. Jag vill också tacka de tillmötesgående virkesköpare som jag fått möjlighet att intervjua.

Under arbetets gång har stora krav ställts på min kunskap om beskattning. Stor hjälp kring just dessa frågor har jag fått från Ulla Aava på hushållningssällskapet och Sverker Forsén på Skogsmästarna AB. Särskilt tack förtjänar Sverker Forsén som tidigt gav mig en nyanserad bild över tillämpningarna för betalningsplaner.

Tack till Lars Sjöberg, ekonom på Sveaskog, som hjälpt mig att angripa de större ekonomiska frågorna där lönsamhet för Sveaskog varit kärnfrågan.

Tack också till Håkan Rosenqvist och Lennart Eriksson på SLU. Tack till Håkan Rosenqvist för att han beskrivit skogsbeskattning och för att jag fått förankra mina beräkningar hos honom. Tack till min handledare Lennart Eriksson som varit det bollplank som man kan skjuta vint och snett emot men ändå få tillbaka en relevant och tänkvärd boll att fortsätta spela med.

Sune Håkansson har på ett oerhört kunnigt vis redogjort för hur de ekonomiska beräkningarna om de olika typerna av resultatreglering bör utformas. Utan Sunes hjälp hade mitt arbete tappat åtminstone en dimension, tack.

Slutligen vill jag tacka mina nära och kära och ett särskilt tack till min mor som i sin vardag utför deklarationer och som varit ett självklart stöd i mina stundtals naiva frågor kring beskattning.

Uppsala, 22 maj 2012

Lars Hedlund Johansson

Innehållsförteckning

Sammanfattning

Abstract

Förord

Innehållsförteckning	5
1 Inledning.....	7
1.1 Skogsägaren och skatter	7
1.2 Skattelagstiftning - tillbakablick	8
1.3 Beskattning av skogsbruk.....	8
1.4 Litteraturgenomgång	10
1.5 Sveaskog AB	10
1.6 Problemställning.....	11
1.7 Syfte	11
1.7.1 Delsyften	11
2 Metod	12
2.1 Undersökningens syfte	12
2.2 Undersökningens val av metodteori	12
2.3 Undersökningens omfattning	13
2.4 Undersökningens upplägg	13
2.5 Undersökningens data	13
2.6 Tiden.....	14
2.7 Undersökningens datainsamling.....	14
2.7.1 Urval	14
2.8 Metodik vid analys	15
2.8.1 Förutsättningar för jämförelse av resultatregleringar	15
2.8.2 Lönsamhet för Sveaskog	17
2.9 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	17
2.9.1 Validitet.....	17
2.9.2 Reliabilitet.....	17
2.9.3 Generaliserbarhet	18
3 Teori.....	19
3.1 Skattelagstiftning.....	19
3.1.1 Aktiv och passiv näringsverksamhet	20
3.1.2 Överlåtelse	21
3.1.3 Resultatreglering.....	22
3.2 Definition av skogsägarter	29
4 Resultat och analys	30
4.1 Intäkts- kostnadsanalys.....	30
4.1.1 Ekonomisk beräkning av olika typer av resultatreglering	30
4.1.2 Skogsägare- 5 skattemässiga typer	33
4.2 Möjligheter med användande av betalningsplaner	36
4.2.1 Den privata skogsägaren	36
4.2.2 Sveaskog.....	37
4.3 Risker med användande av betalningsplaner	38
4.3.1 Skogsägaren.....	38
4.3.2 Sveaskog.....	39
5 Diskussion	40
5.1 Nyttoberäkningar.....	40
5.2 Förekomsten av definierade skogsägarter	41
5.2.1 Marginalskatt på under 30 procent	41
5.2.2 Skogsägare med ett fördelningsbelopp som ej kommer utnyttjas innan överlåtelse.....	41

5.2.3 Skogsägare med ett stort räntefördelningsunderlag	41
5.2.4 Skogsägare med behov av att skjuta fram beskattning mer än 10 år.....	42
5.2.5 Skogsägare, lantbrukare, med stora kostnader och med hög skattesats.....	42
5.3 Lönsamhet för Sveaskog	42
5.4 Allmän diskussion	43
5.5 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	43
5.5.1 Validitet.....	43
5.5.2 Reliabilitet	44
5.5.3 Generaliserbarhet.....	44
5.6 Rekommenderad läsning för intresserade	45
5.7 Förslag till framtida studier	45
Referenser	46
Bilagor	47

Definitioner

Likvidfördelning- det sätt vilket man väljer att fördela ersättningen för en såld produkt eller tjänst. Förskottsbetalning, betalning vid inmätning samt betalningsplan är exempel på likvidfördelningar.

Resultatreglering- att minska eller höja sitt resultat med hjälp av de verktyg som finns att tillgå i deklaration för näringsverksamhet, samt betalningsplan, har jag benämnt resultatreglering. De typerna av resultatreglering som jag avser är avsättning till framtida återväxtåtgärder, skogsavdrag, skogskonto, periodiseringsfond, expansionsfond och betalningsplan.

Benefika fång- Överlåtelse genom arv, gåva eller testamente.

Onerösa fång- Överlåtelse som sker via köp.

Avverkningsrätt- köp eller försäljning av rotpost, avverkningsuppdrag eller leveransrotköp betecknas som avverkningsrätt. Leveransvirke ingår ej.

Lyfta- att återföra medel från en viss avsättning, exempelvis skogskonto, till intäkt i näringsverksamheten.

Innehavsperiod- tid från förvärv till överlåtelse.

Ceteris paribus- allt annat lika.

Förvärvsinkomst- Inkomst av tjänst och näring innan utförda allmänna avdrag.

Taxerad förvärvsinkomst- den sammanlagda tjänste- och näringsinkomst på vilken det belöper skatt och avgifter samt på vilken det beräknas, i min studie, grundavdrag och jobbskatteavdrag.

Taxeringsår- den tidsperiod, från 1:a januari till sista december, för vilken en näringsidkare upprättar deklaration.

Skogskontots effektiva ränta- Den avkastning som skogskontot ger på insatta medel efter det att hänsyn tagit till den 15- procentiga källskatten.

Marginalskatt- den andel av en intjänad krona som skall skattas och som åläggs en, i min studie, näringsidkare.

Inkomstskatt- den skatt som betalas på den taxerade förvärvsinkomsten.

Skatte kredit- uppstår när skatt skjutes upp och en person i realiteten då får ett räntefritt lån under ett antal år.

Fördelningsunderlag- Det justerade egna kapital som multipliceras med en räntefördelningsränta för att bestämma räntefördelningsbelopp.

Räntefördelningsbelopp- Den summa av vinsten i näringsverksamheten som får överföras till en kapitalinkomst med hjälp av räntefördelning.

Kapitalunderlag- Beräknas på samma sätt som fördelningsunderlaget. Avsättning till expansionsfond får ej överstiga 135,69 procent av kapitalunderlaget.

Skiktgränsen- Brytpunkten där antingen statlig skatt eller värnskatt infaller. Grundavdragets inverkan på den taxerade förvärvsinkomsten är medtagen i benämningen ”skiktgräns”.

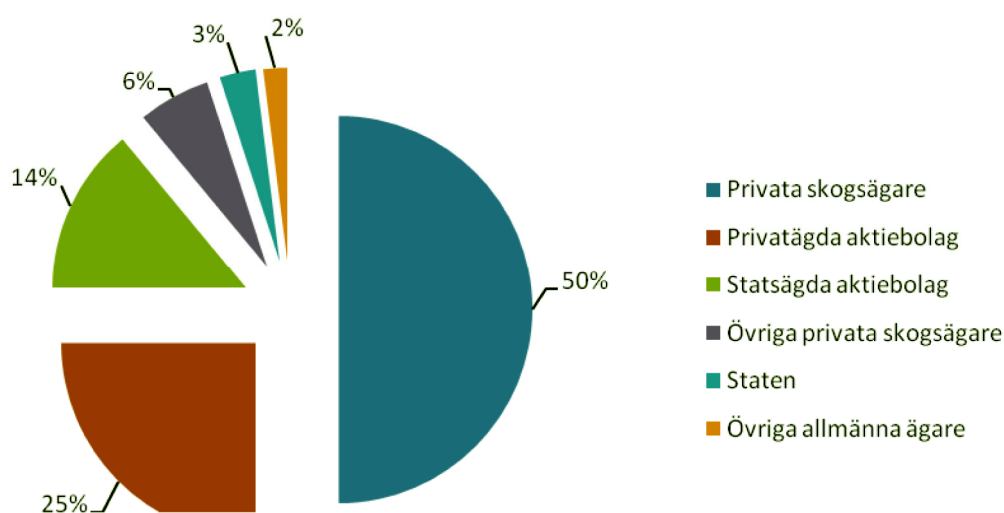
Skatte kredit- Den tid under vilken en typ av resultatreglering möjliggör att skatt skjutes upp till ett senare tillfälle och en individ i princip ”lånar” räntefritt från staten.

1 Inledning

Den svenska skogsindustrin är en viktig industrigren i det svenska samhället. Idag utgör skogsindustrin tre procent av Sveriges BNP och erbjuder direkt arbete åt 70.000 människor i Sverige; inkluderas underleverantörer sysselsätter skogsindustrin 200.000 personer. För vissa kommuner svarar skogsindustrin för mer än 20 % av kommunens sysselsättning.

¹(Skogsindustrierna, 2012) Globalt är Sverige den nästa största exportören av papper, pappersmassa och sågade trävaror, enbart Kanada är större. I och med att råvaran till största delen är inhemsk och att importen av råvara således är låg, så bidrar skogsindustrin starkt positivt till den svenska handelsbalansen. De miljömål som formulerats inom den europeiska unionen, där ökad användning av förnyelsebara råvaror är en del av miljömålen, antyder att virke från skogen också framgent kommer att ha en viktig roll i Sveriges ekonomi.

I och med att de privata skogsägarna i Sverige förvaltar 50 procent av den produktiva skogsarealen så har de en viktig roll att spela för råvaruförsörjningen till den svenska skogsindustrin (Figur 1).

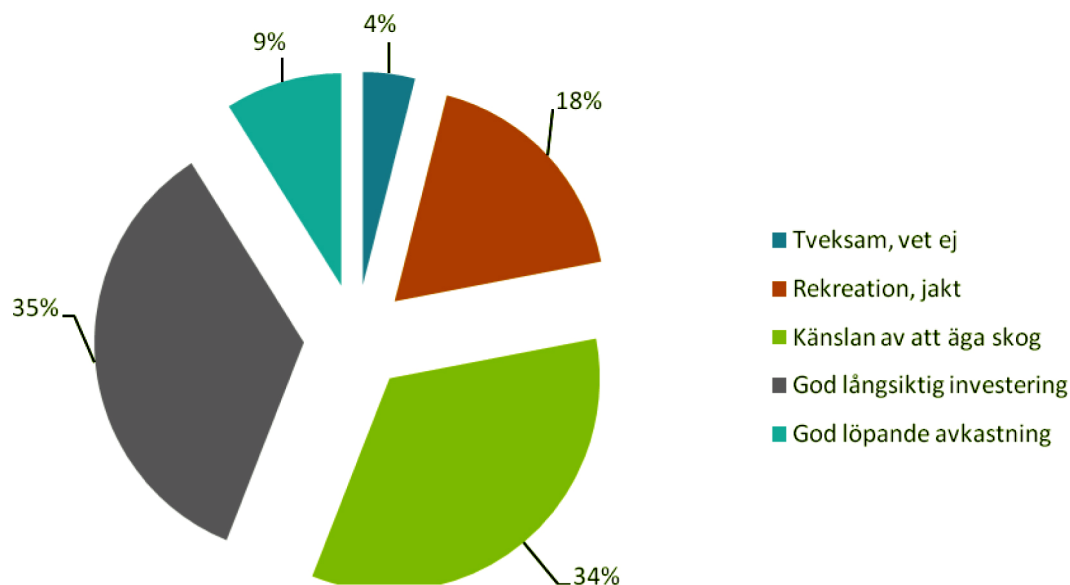

Figur 1. Fördelning av produktiv skogsmark på de olika ägarkategorierna. (Skogsstyrelsen, 2011b)

1.1 Skogsägaren och skatter

Det syfte efter vilket en skogsägare bedriver sin verksamhet har självfallet stor inverkan på hur dennes skogsbrukande ter sig. Skogsägare kan ha olika målformuleringar med sitt skogsäggande, medan vissa inte har en uttalad målformulering (Figur 2). För en person med "rekreation och jakt" som huvudsakligt syfte så har troligtvis den ekonomiska delen av verksamheten en mer tillbakadragen roll, medan motsatsen gäller för skogsägaren med "god löpande avkastning" som huvudsakligt mål. Detta påverkar skogsägarens syn på skatteplanering. LRF Konsult tillsammans med Swedbank undersöker årligen skogsägarens syn på marknaden, konjunkturen samt vilka målformuleringar som skogsägarkåren har för sitt skogsäggande (LRF Konsult & Swedbank, 2011). Ekonomiska incitament visar sig, för en stor andel av de privata skogsägarna, vara ett viktigt syfte med skogsäggandet. Mats Andersson (2010) har visat att också ägar- och fastighetskaraktäristika påverkar en ägares attityd till risk vilket i sin tur ger effekter i hur skogsfastigheten sköts.

¹ Skogsindustrin definieras som massa- och pappersindustrin, sågverksindustrin, träskiveindustrin, tillverkning av förpackningar i trä, papper- och papp samt snickerindustrin

Figur 2. Privata skogsägares främsta syfte med deras skogsägande. (LRF, 2011)

Den privata skogsägaren påverkas dock i sin tur av olika skogspolitiska verktyg (Skogsstyrelsen, 2001). I samma rapport beskrivs de traditionella skogspolitiska verktygen såsom lagstiftning, rådgivning, utbildning, förmedling av statligt stöd, inventeringar och uppdragsverksamhet. Skogsvårdslagen statuerar de lagmässiga förutsättningarna för skogsskötsel tillsammans med miljöbalken. Skogsstyrelsen rådgör med skogsägare och driver projekt där viktiga delar inom skogsbruk kan få stöd. Skogspolitiken påverkar således skogsbrukare på ett tydligt sätt. Vid sidan av den traditionella skogspolitiken finns även andra politikområden som har betydelse för skogsägare, där skattepolitiken är ett av de mer centrala områdena (Skogsstyrelsen, 2001).

1.2 Skattelagstiftning - tillbakablick

Skattepolitiken förändrades dramatiskt 1991 då sex inkomstslag istället blev tre. Inkomstslagen rörelse, jordbruk och näringsinkomst slogs samman och bildade inkomstslaget näringsinkomst. Idag finns de tre inkomstslagen tjänste-, närings- och kapitalinkomster. En målsättning med denna skattereform var att den inte skulle medföra skattefördelar för särskilda grupper. En annan målsättning med reformen var att begränsa skatteflykt och skatteplanering; detta gjordes bland annat med hjälp av en sänkt bolagsskattesats. (Skatteutskottet, 2008)

Det framkom önskemål att likställa beskattningen mellan aktiebolag och enskilda näringsverksamheter då denna ansågs skilja sig åt mellan juridiska och fysiska personer. År 1994 genomfördes ytterligare förändringar i skattelagstiftning för privata skogsägare då stadgar kring räntefördelning, expansionsfond och periodiseringsfond förändrades. Ett syfte med dessa förändringar var att enskilda näringsidkare samt delägare i handelsbolag skulle få likvärdiga skattemässiga förutsättningar som ägarledda aktiebolag. I samband med dessa förändringar infördes även möjligheten att kvitta underskott av nystartade aktiva näringsverksamheter mot tjänsteinkomsten under de fem första verksamhetsåren (Skatteutskottet, 2008).

1.3 Beskattning av skogsbruk

Det finns naturgivna förutsättningar i skogsbruket som komplicerar skogsbeskattning. Skogsbruk gör att inkomster och utgifter sällan uppstår samtidigt och allt som oftast är de

dessutom väldigt olika i sin omfattning. Intäkterna från en genomsnittlig slutavverkning överstiger kraftigt de kostnader som de efterföljande föryngringskostnaderna innebär (Tholin & Larsson, 2009). På så vis finns det ett behov av att periodisera intäkterna från skogsbrukande på ett sätt som inte är aktuellt i många andra verksamheter. En omloppstid för skogsbruk kan översiktligt beskrivas på det sätt som åskådliggörs i Bilaga 1 (Skatteverket, 2012). Risken för en skogsägare blir då att vinsten i näringsverksamheten kan beskattas kraftigt under ett enskilt taxeringsår.

En skogsägars möjligheter att på olika sätt hantera överskott i sin näringsverksamhet kan kortfattat beskrivas enligt Tabell 1. Tabellen visar hur stor del av de resultatreglerade medlen som skattas vid inkomståret, huruvida de är tillgängliga eller om det råder placeringstvång på dem. För en låg- och höginkomsttagare redovisas även motsvarande. Funktionerna hos skogskonto och betalningsplan visas, ur dessa perspektiv, vara likartade.

Tabell 1. Skattekonsekvenser samt tillgänglighet på inkomsten vid användning av olika typer av resultatregleringar. Anpassat från Skatteutskottet (2008)

	Skatt inkomståret (%)	Tillgängliga (%)	medel	Uppbundna medel (%)
Skogsavdrag	0	100		0
Skogskonto	0	0		100
Räntefördelning	30	70		0
Periodiseringsfond	0	100		0
Expansionsmedel	26,3	73,7		0
Låginkomsttagares marginalskatt	45	55		0
Höginkomsttagares marginalskatt	66	34		0
Betalningsplan	0	0		100

När ett företag förvärvar en avverkningsrätt från en skogsägare så kan ersättning gentemot skogsägaren betalas ut på olika sätt. Ett sätt är att skogsägaren erhåller en förskottslikvid och att denna följs av en slutlikvid då virket är inmätt vid industri. Från kontraktstillfälle till dess att avverkningen är genomförd så belöper oftast åtminstone några månader. Ett annat alternativ är att företaget betalar ut ersättning enligt en särskild likvidfördelning, en så kallad betalningsplan. När betalningsplaner används så är det brukligt att företaget betalar ut en ränta på skogsägens inestående medel. Då skogsägaren erhåller inkomsten, via förskott och slutreglering eller via betalningsplan, så kan de andra resultatreglerande verktygen användas för att minska skattebelastningen. Betalningsplaner konkurrerar vanligen med skogskontot då en skogsägare skall reglera sitt resultat (Håkansson, 2009). Detta förklaras med att en betalningsplan och avsättning till skogskonto har liknande funktion. För företaget är ofta det intressant att använda det andra alternativet, betalningsplan. I detta fall binder inte företaget kapital utan har istället möjlighet att disponera kapitalet på ett sätt som erbjuder avkastning.

I ett företag kan tre mål definieras, mellan vilka målkonflikter ofta uppstår. Dessa är leveransförmåga, tillverkningskostnad och kapitalbindning. Företag bör sträva efter att ha en hög leveransförmåga samtidigt som tillverkningskostnaden och kapitalbindningen är låg. En, relativt andra aktörer, hög leveransförmåga kommer dock fordra antingen höga tillverkningskostnader i form av exempelvis personal eller i form av stora lager, kapitalbindningskostnader (Olhager, 2000). I skogliga sammanhang gör denna problematik sig påmind då företag strävar efter att upprätthålla en god virkesförsörjning till de svenska skogsindustrierna. Detta innebär följaktligen att det behövs betydande lager i skogen eller en överkapacitet bland avverkningsresurser. Förutom att göra en lämplig avvägning mellan dessa

mål så bör en ansats vara att minska de faktorer som verkar menligt på varandra och istället söka få dessa faktorer i samklang med varandra (Olhager, 2000). En upprättad betalningsplan mellan skogsägare och ett skogsföretag innebär att företaget har erhållit avverkningsrätt samt ej bundit lika mycket kapital som vid andra typer av likvidfördelningar.

De privata skogsägarna är en heterogen grupp ur ett skattemässigt perspektiv. År 2010 fanns det knappt 330 000 skogsägare i Sverige som tillsammans förfogade över knappt 230 000 brukningsenheter (ägda av fysiska personer och ej juridiska). 37 procent av alla enskilda skogsägare är 65 år eller äldre (LRF Konsult & Swedbank, 2011). De skattemässiga förutsättningar som en person över 65 år har jämfört med de som en person på 45 år har skiljer sig åt, då den 65- åringen har sänkta egenavgifter i en eventuell aktiv näringsverksamhet. Skogsägarkåren skiljer sig självfallet åt på fler sätt än genom ålder. De olika skillnaderna inom skogsbeskattning gör det mer eller mindre intressant för olika skogsägare att planera sina skatter på ett visst sätt. För somliga skogsägare kan det vara intressant att sätta in pengarna på ett skogskonto emedan det för en annan kan vara intressant att skatta fram pengarna. Detta beror givetvis också på vad skogsägarens mål med näringsverksamheten är. För ett företag som Sveaskog bör det således vara intressant att erbjuda vissa typer av skogsägare betalningsplaner i större utsträckning än det bör vara för vissa andra.

1.4 Litteraturgenomgång

Skatteutskottet (2008) beskriver att skogsbeskattning, där fokus i rapporten ligger på skogsavdraget, påverkar en privat skogsägars beslut om investering i verksamheten. Lönnstedt & Rosenqvist (2002) visar även på hur beskattning av skogsbruk påverkar en skogsägars beslut i näringsverksamheten.

Håkansson (2009) visade på det komplexa samspel som de olika resultatregleringarna vid deklaration av skogsverksamhet innebär. I särskild fokus låg räntefördelning och dess inverkan på skogsägars beslut i sin verksamhet. Slutsatsen från denna studie var att räntefördelning motiverar privata skogsägare till att avverka sin skog tidigare än om möjligheten till räntefördelning inte hade funnits. Ytterligare en slutsats från denna rapport är att räntefördelning är viktig att beakta då lönsamheten i en näringsverksamhet för en privat skogsägare skall utvärderas. Detta stärks även av Petterson (2011) som beskriver förändringen i privata skogsägars nettoinkomst efter avverkning beskrivs mellan åren 1952 och 2008. Införandet av räntefördelning 1994 kunde då utläsas vara av stor vikt för den privata skogsägars ekonomi då denna kraftigt förbättrades. Håkansson (2009) definierar alltså tre typer av skogsägare som ej påverkas av räntefördelning i sina bedömningar om avverkning:

- De som har brist på information och/eller kunskap.
- Fastigheten är av mindre typ och det positiva fördelningsunderlaget understiger 50 000 kronor.
- De som har fått fastigheten som gåva och/eller är kraftigt belånade i sin verksamhet.

1.5 Sveaskog AB

Sveaskog är ett, genom finansdepartementet, statligt ägt företag med en omsättning på 6 724 miljoner svenska kronor. Företaget äger sammantaget 4,1 miljoner hektar skogsmark varav 3,1 miljoner är produktiv skogsmark. Sveaskog är en viktig råvaruleverantör till de svenska skogsindustrierna. Sveaskog- koncernen består av Svenska Naturupplevelser AB, Svenska Skogsplantor AB samt skogsrörelsen Sveaskog AB. Koncernen äger hälften av aktierna i sågverkskoncernen Setra Group AB. Sveaskog har över 700 anställda och hade under 2011 en avkastning på eget kapital på 4,7 procent. (Sveaskog, 2012a)

Fram till 1992 var stora delar av statens skogsinnehav förvaltade av Domänverket. Skogsinnehavet, skogsrörelsen och större delen av verksamheten överfördes därefter till Domän AB som ägdes av staten. På nyårsafton 1993 förvärvade Domän AB det helstatliga skogsindustriföretaget ASSI AB. AssiDomän AB börsnoterades 1/4 1994. 1999 överfördes en fjärdedel av AssiDomäns skogsmark till dotterföretaget Sveaskog AB. Statens ägarandel minskade till 35 procent i AssiDomän. Under 2001 förvärvade Sveaskog de resterande 65 procenten i AssiDomän AB. 2006 sålde sedan Sveaskog kartongrörelsen till Kinneviks helägda dotterbolag Korsnäs. (Sveaskog, 2012) Sveaskog levererade 3 983 000 m³ sågtimmer fast under bark och 5 124 000 m³ massaved och flis samt 1 498 000 m³ biobränsle fast under bark under 2011. (Sveaskog, 2012a)

1.6 Problemställning

Sveaskog köper virke från skogsägare för att i sin tur leverera virke till industrier. Att använda betalningsplan istället för förskottslikvid vid virkesköp kan innebära en förbättrad lönsamhet för Sveaskog.

En central del i en skogsägars beslut kring användning av ett avverkningsvederlag är hur personens skattemässiga situation är. För att motivera en skogsägare till att använda betalningsplan som likvidfördelning så bör generellt dennes skattemässiga situation vara lämplig för betalningsplan.

Skogsbeskattning är ett komplext ämnesområde där en skogsägare måste beakta en betalningsplan i relation till andra typer av resultatreglering och där Sveaskog bör utforma en betalningsplan så att den är intressant för en skogsägare samtidigt som den även är lönsam för företaget.

1.7 Syfte

Syftet med denna studie är beskriva för- och nackdelar för en privat skogsägare samt Sveaskog i att använda betalningsplaner vid virkesköp.

1.7.1 Delsyften

- Beräkna den ekonomiska nyttan för privata skogsägare i att använda betalningsplaner jämfört med andra typer av resultatreglering.
- Utvärdera möjligheterna för skogsägare och Sveaskog i att använda betalningsplaner.
- Utvärdera riskerna för en skogsägare och Sveaskog i att använda betalningsplaner.
- Beskriva den ekonomiska nyttan för Sveaskog i ett ökat användande av betalningsplaner.

2 Metod

Denna studie var en kombination av en kvalitativ och en kvantitativ studie. En undersökning går att klassificera utifrån följande utgångspunkter (Lundahl & Skärvad, 1999):

1. Undersökningens syfte
2. Undersökningens val av metodteori
3. Undersökningens omfattning
4. Undersökningens upplägg
5. Undersökningens typ av data
6. Tiden
7. Datakällor och metoder för datainsamling

2.1 Undersökningens syfte

Denna studie har som syfte att finna och beskriva rationella tillämpningsområden för betalningsplaner samt analysera effekterna av ett utökat användande av betalningsplaner. Syftet med studien kan således klassificeras beskrivande och utvärderande.

2.2 Undersökningens val av metodteori

Vald metodteori i denna studie har av författaren ansetts vara den hermeneutiska metodteorin. Den hermeneutiska metodteorin används främst i kvalitativa studier. Hermeneutisk metodteori kan grovt sammanfattas som nedan, efter vilka ledord författaren även arbetat (Lundahl & Skärvad, 1999):

1. Studier kring mänskliga och sociala förhållanden leder fram till kunskap som är bunden i tid och rum. Då kunskapen är bunden i tid innebär detta att relevansen i ett resultat minskar ju äldre resultatet kan anses vara. Kunskapen som lyfts fram är bundet till ett särskilt rum (vid mening) vilket kan begränsa möjligheterna till generalisering.
2. Det finns en skillnad i att forska kring fysiska fenomen och sociala fenomen. Att studera sociala fenomen innebär bland annat att förstå betydelser av något.
3. Målet för studien är att utröna och förstå hur människor upplevt sin situation och hur detta inverkat på deras beslut och handlingar.
4. Att studera ett fenomen och försöka förstå det innebär att det krävs en uttolkning, en problematisering.
5. Fenomen kan endast förstås då de sätts i speciella sammanhang, då de också styrs av vem som tolkar och ur vilket perspektiv den tolkas.
6. Det går ej alltid att skilja mellan faktaomdömen och värdeomdömen.
7. Forskaren bör söka, på ett engagerat vis, tränga in i det fenomen som skall studeras.
8. Det är omöjligt, och stundtals ej önskvärt, att utföra opartisk forskning.
9. Syftet med forskning är i stor utsträckning att förstå men också åstadkomma förändring och studera hur denna förändring påverkar efterföljande skeenden.
10. Personliga erfarenheter är relevanta för att uppnå vetenskaplig kunskap.

Kvaliteten på en hermeneutisk teori avgörs i hur meningsfull den är i att underlätta en tolkning av individer, grupper, situationer eller händelseförlopp. (Lundahl & Skärvad, 1999)

2.3 Undersökningens omfattning

Studiens omfattning beskrivs utifrån hur forskaren studerar en population. Två skilda sätt finns: totalundersökning och stickprovsundersökning. Vid en totalundersökning analyseras populationen i sin helhet. Vid en stickprovsundersökning analyseras endast ett urval av populationen. Om urvalet gjorts slumpmässigt kan urvalet anses vara representativt för hela populationen. (Lundahl & Skärvad, 1999). Denna studie är utformad som en stickprovsundersökning. Sex virkesköpare har intervjuats av sammanlagt 44 stycken inom Sveaskog. Av samtliga sakkunniga inom skogsbeskattning har två intervjuats. I kvalitativa undersökningar blir även djupet, brädden och längden i arbetet relevant (Lundahl & Skärvad, 1999). I denna studie har ej beaktats de delar för en enskild näringsidkare, i detta fall en privat skogsägare, som har ansetts hysa ringa betydelse. Samtliga skattemässiga faktorer som påverkar affärsmässigheten i en privat skogsägars beslut har således ej beaktats.

2.4 Undersökningens upplägg

Ett upplägg på en undersökning kan betraktas som antingen experimentellt eller icke-experimentellt. Experimentella undersökningar är förhärskande i kvantitativa studier och icke-experimentella undersökningar är förhärskande i kvalitativa studier. Ett exempel på en icke-experimentell undersökning är en fallstudie där undersökningen endast omfattar ett eller ett fåtal fall, men där de valda fallen istället studeras noggrant och i flera dimensioner.

I en fallstudie analyseras någonting under givna förutsättningar och i en given tidpunkt. Forskarens möjligheter att analysera ett fenomen på djupet genom fallstudier gör möjligheten att hitta nya infallsvinklar till problemet större (Denscombe, 2000). Dessa är vanliga inom kvalitativa undersökningar (Lundahl & Skärvad, 1999). Denna studie har betraktats som en kvalitativ undersökning där fallstudier använts. De flera dimensioner som finns i mina fallstudier kan betraktas som de olika skogsägarna och deras olika skattemässiga förutsättningar. Dessa beskrivs närmare vid min genomgång av den metodik som jag använt i min analys.

2.5 Undersökningens data

Undersökningens typ av data kan skilja sig mellan kvantifierbar data (kvantitativ typ) och svårkvantifierbar data (kvalitativ typ). Kvalitativa undersökningar innehåller ofta en del kvantitativ data och kvantitativa undersökningar innehåller ofta en del kvalitativ data. (Lundahl & Skärvad, 1999) Data i denna studie utgörs till stor del av kvalitativ data men har även inslag av kvantitativ data då den ekonomiska vinningen av att använda betalningsplaner skall utvärderas, både för privata skogsägare och Sveaskog.

Denscombe (2000) beskriver ”mixed- methods approach” utifrån tre parametrar:

- Både kvalitativ och kvantitativ data används.
- Förklaringar till varför kvalitativ och kvantitativ data förekommer i studien kan rättfärdigas.
- Pragmatism där fokus ligger på lösningen av studiens problem.

I och med att en skogsägars beslut vilar på både kvantifierbara parametrar och icke-kvantifierbara parametrar blir studiens utformning lämpligen anpassad till detta.

2.6 Tiden

En undersökning kan också definieras utifrån huruvida de data som inhämtas härrör från historiska händelser eller om den skall förutsäga kommande händelser. Dessa utesluter inte varandra (Lundahl & Skärvad, 1999). Studien har utformats som någonting där historiska data påverkar studiens resultat samtidigt som hypotetiska resonemang om framtiden fordras.

2.7 Undersökningens datainsamling

Slutligen kan en studie även definieras utifrån hur datainsamlingen har skett. En sätt att dela upp datainsamling på är att skilja mellan ”paper” och ”people”. Årsredovisningar, brev och protokoll är exempel på en datainsamling via paper. Intervjuer, enkäter och observationer är exempel på datainsamling med hjälp av people (Lundahl & Skärvad, 1999). I denna studie har data insamlats genom bägge dessa sätt, paper och people, då information har hämtas från bland annat rapporter och böcker samtidigt som intervjuer med insatta människor varit en del av datainsamlingen. Under initiala intervjuer med handledare på Sveaskog användes inspelningsutrustning. Inspelningsutrustning var med på samtliga intervjuer men användes ej vid intervjuer med virkesköpare eller sakkunniga. Att använda eller att inte använda inspelningsutrustning var ett beslut som togs på plats, beroende på min uppfattning om huruvida intervjupersonens svar skulle förvanskas eller ej vid inspelning. Om min uppfattning var att inspelningsutrustningen skulle förändra intervjupersonens svar så användes ej utrustningen.

Intervjuerna var semi-strukturerade där ett underlag med på förhand uttänkta frågor tillhandahölls intervjupersonen. Denne uppmuntrades samtidigt till att prata kring områden som denna själv ansåg vara av vikt eller som, under intervjun, föreföll författaren viktigt.

Ett annat sätt att klassificera datainsamlingen på är att dela in det insamlade datamaterialet i primärdata och sekundärdata. Primärdata är sådana data som forskaren själv forskat fram och sekundärdata är sådana data som inte framtagits av undersökaren personligen. (Lundahl & Skärvad, 1999) Denna studie grundar sig på både primär- och sekundärdata. Primärdata består av de intervjuer, och mina tolkningar hänförliga till dessa, som jag utförde och sekundärdata består av den litteraturgenomgång som jag gjort. Tabell 2 sammanfattar studiens upplägg utifrån tidigare nämnde kategoriseringar.

Tabell 2. Sammanställning av metodik i studien

Syfte	Metodteori	Omfång	Upplägg	Datatyp	Tid	Datainsamling
Explorativt Utvärderande	Kvalitativ	Stickprovs- Undersökning	Fallstudie	Kvalitativ Kvantitativ	Historiska data	Intervjuer Litteratur

2.7.1 Urval

De som intervjuats i denna studie har intervjuats baserat på ett urval gjort av min handledare på Sveaskog samt mig själv. Denne föreslog de virkesköpare som skulle intervjuas, skattekunnige Sverker Forsén samt en ekonomiskt sakkunnig inom Sveaskog. Personligen valde författaren till denna studie ut en bekant skatterådgivare som intervjuades. Kriterierna på urvalet som gjordes av handledaren på Sveaskog var att virkesköparna skulle ha olika god kunskap kring beskattning av skog och att de skulle arbeta på geografiskt åtskilda platser. Tre virkesköpare i Norrbotten och tre i Bergslagen intervjuades. Inom dessa två regioner arbetade sedan virkesköparna också på olika kontor. Urvalet skulle ge författaren en bättre förståelse för variationen i hur virkesköpare använder sig av betalningsplaner samt de olika geografiska förutsättningarna.

Initial kontakt togs via mail då syftet med studien och den intervjuades roll i det hela beskrevs. Därefter intervjuades personerna mellan fyra ögon. På grund av praktiska skäl kunde ej en virkesköpare intervjuas på annat sätt än via telefon varför så blev fallet. Den ekonomiskt sakkunniga personen inom Sveaskog intervjuades också, av praktiska skäl, via telefon.

2.8 Metodik vid analys

Författarens resultat har formats av denne själv samt med hjälp utav virkesköpare, ekonomikunniga, skattelitteratur och skattekunna. Bilaga 3 beskriver vilka aktörer som främst påverkat resultatet av författarens delsyften:

- Beräkna nyttan för privata skogsägare i att använda betalningsplaner jämfört med andra typer av resultatreglering.
- Utvärdera möjligheterna för skogsägare i att använda betalningsplaner.
- Utvärdera möjligheterna för Sveaskog i att använda betalningsplaner.
- Utvärdera riskerna för Sveaskog i att använda betalningsplaner.
- Utvärdera riskerna för en skogsägare i att använda betalningsplaner.
- Beskriva den ekonomiska nyttan för Sveaskog i ett ökat användande av betalningsplaner.

De beräkningar och slutsatser som finns i detta arbete bygger på saker som diskuterats mellan mig och samtliga dessa aktörer varför det inte presenteras något explicit resultat från intervjuerna. Dessa har dock varit högst delaktiga i studiens utformning och resultat.

För att bestämma de, inom de fem närmsta åren efter slutavverkning, förnygringskostnader som infinner sig så användes den definition av en omloppstid som definierats av Skatteverket (2012) samt kostnader för återväxtåtgärder som definierats i Bogghed (2010), se Bilaga 1. Dessa siffror förutsätter att skogsfastigheten är belägen i Norrland.

Skogskonto och betalningsplaner fyller snarlika funktioner för en skogsägare, därför har en särskild jämförelse gjorts mellan skogskonto och betalningsplan.

2.8.1 Förutsättningar för jämförelse av resultatregleringar

Generella förutsättningar

- Räntefördelningsräntan är satt till 5 procentenheter över statslåneräntan.
- Nyttan med typ av resultatreglering är beskrivet i siffror och efter skatt.
- Årlig avkastning för de typer av resultatreglering som inte har placeringstvång bestämdes genom att ta stängningskursen för OMXS 30, 2002-03-02 och räkna fram den årliga värdeökningen givet stängningskursen 2012- 03-02 (Nasdaq OMX, u.å.). Den årliga procentuella avkastningen beräknas då till 3,37 %. Hänsyn är inte tagen till kostnader som uppstår vid exempelvis uttag.
- Nyttan av skogsavdrag, periodiseringsfond och expansionsfond har också beräknats utifrån antagandet att skogsägaren har lån på 7 procent i verksamheten samt att diskonteringsräntan för vederbörande är 7 procent vid beräkning av nyttan med skogsavdrag.
- Ersättningsfond har ej beaktats då denna endast kan tas i anspråk vid oförutsedda händelser som exempelvis storm. Att planera sin skatt med ersättningsfond blir därför svårt.

- Statslåneräntan bestämdes till 2,84 % (2010-11-30)
- Ingående och utgående moms vid intäkter och kostnader för privata skogsägarna har inte beaktats i detta arbete.
- I beräkningar och resonemang har jag förutsatt att skogsägarna strävar efter en låg skattebelastning.
- Kommunal skatten är satt till 32 procent.
- I exempelberäkningar tar jag ingen hänsyn till lägsta insättningsgränser. Detta gäller i hela arbetet.
- Vald diskonteringsränta- real diskonteringsränta bestäms genom att ta nominell ränta-förväntad inflation
- Inflation beaktar jag ej i mina beräkningar

Betalningsplan

I utformningen av betalningsplaner så har beräkningarna vilat på några antaganden:

- Räntan på betalningsplanen är 3 procent och belöper på ännu ej lyfta medel.
- Marginalskatten är densamma oavsett hur långt fram i tiden medlen lyfts.
- Betalningsplanen efterföljs. Pengar lyfts således ej i stridighet med betalningsplanen.
- Inkomsten fördelas i fem lika stora delar och betalas ut under fem år, med start vid kontraktstillfället.

Skogskonto

Beräkningar av nyttan med skogskonto har gjorts med dessa antaganden:

- Räntan på skogskonto, ej den effektiva skogskontoräntan, är satt till 3 procent.
- Källskatten antas vara 15 procent av skogskontoräntan.
- Inga medel lyfts inom det första året.

Periodiseringsfond

Beräkningar av nyttan med periodiseringsfond är gjorda på dessa antaganden:

- I den ena nyttoberäkningen är avkastningen 3,37 procent.
- I den andra nyttoberäkningen antas skogsägaren ha lån i verksamheten där ränta är 7 procent.

Skogsavdrag

Beräkningar av nyttan med skogsavdrag är gjorda på dessa antaganden:

- Innehavsperioden är oändlig vilket gör att den matematiska beräkningen blir densamma som för periodiseringsfond.
- I den ena ekonomiska beräkningen är avkastningen 3,37 procent.
- I den andra nyttoberäkningen antas skogsägaren ha lån i verksamheten där ränta är 7 procent.

Expansionsfond

Beräkningar av nyttan med expansionsfond är gjord på dessa antaganden:

- I den ena nyttoberäkningen för expansionsfond är avkastningen 3,37 procent
- I den andra nyttoberäkningen antas skogsägaren ha lån i verksamheten där räntekostnaderna uppgår till 7 procent.

Skatta direkt

Beräkningar av nyttan med att skatta direkt är gjort på dessa antaganden:

- Ränta belöper på de framskattade medlen.
- De framskattade medlen påverkar sedan fördelningsunderlaget.

2.8.2 Lönsamhet för Sveaskog

Lönsamheten för Sveaskog i att använda betalningsplaner utgår ifrån nedanstående beräkning:

L_i = Lönsamheten för Sveaskog uttryckt i kronor under år i

A = Sammanlagt belopp på betalningsplan

U_i = Belopp på betalningsplan som skall betalas ut under år i .

r_i = Skillnaden i ränta mellan Sveaskogs kapitalkostnad samt räntan på betalningsplanen.

År 1:

$$L_1 = (A - U_1) * r_1$$

Efterföljande år:

$$L_i = (L_{i-1} - U_i) * r_i$$

2.9 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

En studie och dess resultat kan alstra kunskap som kan betyda vad som helst samtidigt som en studie kan producera resultat som ligger väldigt nära en hypotetiskt objektiv sanning. Hur nära en studies resultat ligger denna objektiva sanning kan beskrivas utifrån de tre begreppen validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. (Kvale, 1999)

2.9.1 Validitet

Ett sätt att betrakta validiteten i ett arbete är genom att beakta hur lätt slutsatserna kan falsifieras. Kvale (2001) beskriver validitet som hantverksskicklighet och beskriver denna efter tre aspekter:

- Kontroll- Forskaren anlägger en kritisk syn på studien och spelar en slags djävulens advokat inför sina egna resultat. Ett sätt att kontrollera validiteten i ett resultat är att se hur många falsifieringsförsök som resultatet har haft, och hur många som ej lyckats falsifiera resultatet.
- Ifrågasättande- En förekommande kritik av intervjuer är att dess resultat är ogiltiga då intervjupersonens rapporter kan vara falska. Resonemang kring bakomliggande motiv till intervjupersoners svar är därför nödvändiga för att validera resultat.
- Teoretisering- I detta begrepp beskrivs hur frågor om validitet inte endast berör metoden i ett arbete utan vikten av att ha en teoretisk föreställning av det som skall undersökas framhävs. Om två intervjuer utförs, där samma frågor ställs till två olika personer, kan svaren bli olika beroende på hur de bägge personerna betraktar sin verklighet på olika sätt.

2.9.2 Reliabilitet

Reliabilitet beskrivs som den inverkan som en person har på studiens resultat. Om ett stickprov ur en population av något skäl inte är trovärdigt så är reliabiliteten låg. (Kvale, 2001) De intervjuer som gjorts motsvarar i ett sådant fall inte populationen i sin helhet. Om

syftet med en sådan studie var att få fram just den gängse uppfattningen kring något så har således studien en låg reliabilitet.

2.9.3 Generaliserbarhet

Vetenskaplig kunskap är med fördel generaliserbar vilket innebär att kunskapen som förts fram kan appliceras i liknande situationer som den vilken studien utförts i.

En typ av generaliserbarhet är analytisk generaliserbarhet. Detta innebär att det görs en bedömning om i vad mån undersökningens resultat kan ge vägledning om hur något ter sig i en annan situation. Målet med generalisering kan beskrivas enligt tre punkter (Kvale, 2001):

- Beskriva det som är- att fastställa hur väl studien beskriver samtiden. Forskaren försöker maximera överensstämmelsen mellan det som betraktas och den övriga världen.
- Beskriva det som kommer att finnas- att fastställa hur studiens resultat kan beskriva framtiden. I detta fall knyts forskarens resultat till hur den övriga världen ser ut framgent och inte idag.
- Beskriva det som kanske finns- forskaren ämnar här beskriva situationer som är exceptionella, ofta för att utmana konventionellt tänkande. Istället för att kartlägga det som är eller förutsäga framtida händelser söker forskaren att ändra den befintliga kulturen.

3 Teori

3.1 Skattelagstiftning

De grundläggande tankarna bakom skogsbeskattning är att en skogsägare skall beskattas för de avverkningarna som innebär att denne erhåller avkastning på skogen medan den del av avverkningen som utgör kapitaluttag inte skall beskattas. Ersättning för försåld skog tas upp som intäkt av näringsverksamhet samtidigt som skogsägaren har möjlighet att använda avdrag som motsvarar värdet av kapitaluttaget. (Skatteverket, 2012a)

Det finns tre olika inkomstslag i dagens skattesystem. Samtliga inkomster beskattas som antingen tjänsteinkomst, näringsinkomst, eller kapitalinkomst. Anställningsinkomster och pensioner beskattas som tjänsteinkomst. Som näringsinkomst beskattas de inkomster som en person har från sin näringsverksamhet. Som intäkter i en näringsverksamhet redovisas försäljning, kundfordringar, privata uttag och förmåner från näringsverksamheten, näringsbidrag (beroende på vilket ändamål bidrag används till), försäkringsersättning, sjukpenning, räntor på näringsverksamhetens kapital, valutakursvinster, dröjsmålsräntor och royalties. Det är vinsten, enkelt uttryckt skillnaden mellan intäkter och kostnader, som slutligen beskattas i en näringsverksamhet. (Skatteverket, 2012a)

Samtliga utgifter som krävs för att driva din näringsverksamhet är också avdragsgilla. Detta innebär att utgifterna får betraktas som kostnader i deklarationen. I vissa fall görs avdragen över flera år genom avskrivning (värdeminskningssavdrag). Utgifter som överstiger ett halvt prisbasbelopp, exklusive moms, måste skrivas av under flera år. Exempel på avdragsgilla utgifter är arbetsresor, försäkringspremier, representation, lokalkostnader, räntekostnader i näringsverksamheten, egenavgifter, särskild löneskatt, pensionskostnader, anställdas löne- och pensionskostnader och personalfester. (Skatteverket, 2012a)

Till kapitalinkomster hör räntor och utdelningar på värdepapper samt kapitalvinster och förluster. Tidigare nämnda realisationsvinster vid försäljning av näringsfastigheter beskattas även i inkomstslaget kapital.

Det finns även möjlighet att nyttja ett tidigare underskott som avdrag i verksamheten. Om näringsverksamheten är behäftad med ett underskott ett år kan detta underskott utnyttjas som en kostnad nästkommande år. Om verksamheten efter gjort underskottavdrag fortfarande visar underskott så rullas det vidare till därefter följande år. I en nystartad verksamhet kan kvittning göras, där underskott i näringsverksamheten får kvittas mot tjänsteinkomst. (Skatteverket, 2012a)

Resultat av näringsverksamhet beräknas enligt bokföringsmässiga grunder. Tillämpning av bokföringsmässiga grunder innebär att hänsyn skall tas till fordringar, skulder, varulager med mera. Inkomster skall tas upp som intäkt det beskattningsår som dessa hänför sig till och utgifter tas upp som kostnad de år dessa är hänförliga till. För avverkningsrätter (rotposter, avverkningsuppdrag och leveransrotköp) finns ett undantag vilket ger rätt till kontantmässig redovisning. När ersättning för avverkningsrätt enligt avtal sprids ut på flera år skall utbetalningarna tas upp som intäkt de år dessa betalas ut, enligt en betalningsplan. (Skatteverket, 2012a)

Om omsättningen i näringsverksamheten understiger tre miljoner kronor får ett förenklat bokslut upprättas. I annat fall skall ett fullständigt bokslut upprättas. I ett förenklat bokslut får man, som det namnet antyder, göra vissa förenklingar. Om lagertillgångar i verksamheten

understiger 5000 kronor behöver ej dessa tas upp i ett förenklat bokslut. Om ränteinkomster eller ränteutgifter understiger 5000 kronor behöver dessa ej heller periodiseras. Kundfordringar och leverantörsskulder behöver ej heller periodiseras om dessa understiger 5000 kronor. (Skatteverket, 2012a) I ett förenklat bokslut får en skogsägare inte göra avdrag för avsättning till framtida återväxtåtgärder. (Skogsstyrelsen, 2011)

Att försöka reglera resultatet är förmodligen det de flesta strävar efter i en näringsverksamhet. Det finns dock fördelar med att inte försöka minska den taxerade förvärvsinkomsten. Dessa är den sjukpennings- och pensionsgrundande inkomsten. Den sjukpenninggrundande inkomsten är för 2012 330 000 kronor (Skatteverket, 2012a). Den pensionsgrundande inkomsten är för 2012 på 440 622 kronor (Skatteverket 2012a). Detta innebär att man ej får högre sjukpenning om man tjänar mer än 330 000 kronor samt att man inte får maximal sjukpenning om man tjänar mindre. Analogt så gäller det också för den pensionsgrundande inkomsten. Sjukpenning ger ersättning då arbetaren är sjuk och ej kan arbeta. Den pensionsgrundande inkomsten påverkar som det låter just pensionen.

3.1.1 Aktiv och passiv näringsverksamhet

En näringsverksamhet kan vara aktiv eller passiv. Med aktiv näringsverksamhet avses sådan verksamhet där en enskild näringsidkare arbetar i verksamheten. Kravet på arbete i verksamheten uppgår till en tredjedel av en heltidsanställning (detta översätts vanligen till 500 timmar). I en aktiv näringsverksamhet betalar näringsidkaren egenavgifter på vinsten. I en passiv näringsverksamhet betalar näringsidkaren en särskild löneskatt på vinsten. Den särskilda löneskatten är 24,26 procent av vinsten. Egenavgifterna varierar beroende på bland annat ålder och hur många karensdagar näringsidkaren vill ha. (Skatteverket, 2012) Med hänseende till ålder varierar egenavgifterna enligt Tabell 3 nedan.

Tabell 3. Sammanställning av de olika avgiftsnivåerna på egenavgifter och särskild löneskatt

Avgift 2012	Avgift räknad i procent av vinst (%)
Egenavgift (1 karensdag)	28,97
Född 1985 eller senare	14,88
Född 1938-1945	10,21
Född 1937 eller tidigare	0
Särskild löneskatt	24,26

Inkomster från aktiv näringsverksamhet och tjänsteinkomster utgör underlag för grundavdrag. Inkomster från passiv näringsverksamhet ingår inte i underlaget för grundavdrag. En aktiv näringsidkare kan alltså få skattelättnader jämfört med en passiv. Dennes resultat från den aktiva näringsverksamheten slås ihop med tjänsteinkomsten grundavdraget beräknas på detta. Jobbskatteavdrag beräknas på tjänsteinkomsten och kan ge skattelättnader på upp till 30 000 kronor för personer med en tjänsteinkomst på över 300 000 kronor. (Skatteverket, 2012a)

Vid nystartad aktiv näringsverksamhet kan, under de fem första åren, avdrag ges för underskott i verksamheten. Underskott får då dras av mot tjänsteinkomst eller andra näringsinkomster med 100 000 kronor varje år. I passiv näringsverksamhet är detta avdrag inte möjligt. (Skatteverket, 2012a)

Underlaget för egenavgifter i aktiv näringsverksamhet kan sänkas med 5 procent förutsatt att underlaget överstiger 40 000 kronor. Det högsta avdraget som en enskild näringsidkare får göra är 10 000 kronor per år. Avdraget kan endast göras av företagare i åldern 26- 64 år. Det finns slutligen även möjligheter att få ytterligare sänkta egenavgifter för de som har ett fast driftställe inom ett stödområde. Definitionen av ett fast driftställe samt vilka kommuner som

utgör stödområden finns beskrivna i Bilaga 2. Näringsidkare inom dessa stödområden kan då få sänkt underlag för egenavgifter med 10 procent, dock maximalt 18 000 kronor per år. Om du har anställda så får avdraget för egenavgifter och arbetsgivaravgifterna högst vara 85 200 kronor per år. (Skatteverket, 2012)

Exempel- egenavgifter

En aktiv skogsägare på 45 år har ett positivt resultat i näringsverksamheten på 190 000 kronor innan avdrag för egenavgifter. Skogsägaren bor i Kalix kommun vilket berättigar denna till regionalt stöd, se bilaga 2. Egenavgifterna för skogsägaren beräknas då som följer:
 $172\,000 \cdot 0,2897 = 49\,828$ kronor

I och med att avdraget för en skogsägare med ett fast driftställe i ett stödområde högst får uppgå till 18 000 kronor så minskar underlaget endast till 172 000. Annars hade underlaget för egenavgifter blivit $190\,000 \cdot 0,1 = 171\,000$ kronor.

3.1.2 Överlåtelse

Det kommer oundvikligen ett tillfälle då en näringsverksamhet måste överlåtas. Denna överlåtelse kan då ske på fyra olika sätt: genom köp, arv, gåva eller testamente. Det kan också förekomma blandningar av dessa former, exempelvis köp och gåva. Bertholdsson et. al. (2011) beskriver några för- och nackdelar med köp respektive gåva:

Konsekvenser (bra och dåliga) vid köp

- Nya anskaffningsvärden och underlag
 - o Värdeminskingsavdrag på byggnader
 - o Utrymme för skogsavdrag
 - o Högre anskaffningsutgift (intressant vid realisationsvinstskatt)
 - o Bättre underlag för beräkning av räntefördelning
 - o Bättre underlag för beräkning av expansionsfond
- Oftast högre skuldsättning än vid gåva
 - o Säljarens skatter skall betalas av någon

Konsekvenser (bra och dåliga) vid gåva

- Lägre skuldsättning
 - o Inga transaktionsskatter för givaren
- Gåvotagaren övertar överlåtarens:
 - o Underlag för värdeminskingsavdrag
 - o Skogsavdragsutrymme
 - o Omkostnadsbelopp
 - o Medgivna värdeminskingsavdrag
- Försämrat utgångsläge för beräkning av:
 - o Räntefördelning
 - o Expansionsfond

Köp är fördelaktigt då:

- Merkostnaderna kompenseras av kommande skattelättnader inom en överskådlig tidshorisont.
- Lönsamheten i företaget kan förväntas vara god.

Gåva är fördelaktigt då:

- Nyttan av ett högre anskaffningsvärde är begränsat.

- Lönsamheten i verksamheten kan förväntas bli låg framöver.
- Företaget inte har utrymme för expansion.

Komplexiteten åskådliggörs bäst av Stampe & Wahn (2008) och deras uttömmande redogörelse för lönsamhet vid olika typer av överlåtelser. Dessa författare har även sammanfattat möjligheterna att, vid gåva eller köp, överföra redan avsatta belopp till gävtogaren eller köparen. Detta redovisas i Tabell 4 nedan.

Tabell 4. Sammanställning av möjligheter till överlåtelse av olika typer av resultatreglering. Anpassat från Stampe & Wahn (2008)

Överlåtelseform	Gåva	Köp
Betalningsplan	Ej möjligt	Ej möjligt
Skogskonto	Ej möjligt	Ej möjligt
Räntefördelningsbelopp	Kan överföras	Ej möjligt
Periodiseringsfond	Kan överföras	Ej möjligt
Expansionsfond	Kan överföras	Ej möjligt

3.1.3 Resultatreglering

Nedan beskrivs kortfattat de olika verktygen för resultatreglering som beaktas i författarens arbete. I exempelberäkningar tas ej hänsyn till lägsta insättningsgränser. Detta gäller i hela arbetet.

Betalningsplan

En betalningsplan är det enda undantaget från bokföringsmässiga grunder i näringsverksamheter. Vanligtvis blir en intäkt skattepliktig då den uppkommer men med en betalningsplan ges en näringsidkare möjligheten till att skatta för intäkten då denna betalas ut enligt betalningsplanen. För att en likvidfördelning skall räknas som en betalningsplan måste utbetalningarna ske under åtminstone två olika år. En betalningsplan utgör inte underlag för räntefördelning och får ej kombineras med avsättning till framtida återväxtåtgärder. (Skatteverket, 2012a) Om en betalningsplan är upprättad så får alltså ej avsättning till framtida återväxtåtgärder utföras. (Bertholdsson et. al., 2012)

Betalningsplan upprättas, när det gäller privata skogsägare, allmänt i samspråk med virkesköparen. Betalningsplanen skall fastställas då avverkningskontraktet skrivs. En betalningsplan får endast tecknas vid avverkningsrätter, vilket innebär att leveransvirke inte kan utgöra underlag för betalningsplaner.

Vid tecknande av betalningsplan tillkommer ofta en ränta på skogsägarens inestående kapital. Betalningsplan är en så kallad oprioriterad fordran vilket innebär att skogsägaren löper en risk om företaget som denne tecknade avtalet med går i konkurs. (Bertholdsson et. al., 2012) Vid en konkurs delar då en skogsägare med oprioriterad fordran på de pengar, upp till fordrans belopp, som finns kvar efter det att fordringsägare med särskild eller allmän förmånsrätt fått betalt (Lagen, u.å.).

Medel från en betalningsplan kan inte användas till skogsavdrag om exempelvis en ny fastighet anskaffats. Alltså, om en skogsägare erhåller stora avverkningsintäkter under ett år och vet med sig att ett fastighetsköp kan bli aktuellt framgent så skulle denne med fördel kunna tänkas teckna en betalningsplan med virkesköparen för att sedan använda årets stora inkomst till det framtida skogsavdraget. Detta är dock inte möjligt (Mikael Wallin, pers. med., 12/4). Medel med ursprung från en betalningsplan får dock i övrigt användas till skogsavdrag. En betalningsplan får ej överlåtas utan måste vid upphörd näringsverksamhet tas upp till

beskattning. Ett dödsbo får däremot fortsätta att tillämpa betalningsplanen efter den som avlidit (Skatteverket, 2008).

Exempel - betalningsplan

En privat skogsägare har under ett kalenderår fått inkomst från en avverkningsrätt på 150 000 kronor samt inkomst från försålt leveransvirke á 40 000 kronor. Skogsägaren har då valt att teckna ett kontrakt med virkesköparen där det maximala beloppet sätts in på betalningsplan. Detta är 150 000 kronor, då inkomster från leveransvirke ej får ingå i en betalningsplan. Skogsägaren väljer då att ta ut 30 000 kronor de fem nästkommande åren. Tabell 5 nedan beskriver detta översiktligt.

Tabell 5. Exempel på hur en betalningsplan kan utformas och dess inverkan under betalningsplanens löptid

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Uttag	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

Skogsavdrag

Enskilda näringsidkare som äger en lantbruksenhet har rätt att göra så kallade skogsavdrag. Skogsavdrag får göras med högst hälften av skogens och skogsmarkens anskaffningsvärde. Om skogsfastigheten förvärvats innan 1952 får inga skogsavdrag göras. Om fastigheten förvärvats mellan 1952 och 1980 beräknas anskaffningsvärdet genom att proportionera värdet på skogen (exklusive värdet på skogsmark), exempelvis värdet på en ladugård, mot taxeringsvärdets olika delvärden, se exempel nedan. Om fastigheten förvärvats efter 1980 skall den nya ägaren överta den gamla ägarens anskaffningsvärde och avdragsutrymme. Vid beräkning av avdragsutrymme för ett rationaliseringsförvärv tillkommer övriga kostnader såsom mäklararvode, värderingskostnad, lagfart och fastighetsbildningskostnad. (Skatteverket, 2012)

Avdragsutrymmet är den sammanlagda summa skogsavdrag som en näringsidkare får göra. Årligen får skogsavdraget uppgå till 50 procent av intäkten för försålda avverkningsrätter, 30 procent av intäkter för försålda skogsprodukter samt 30 procent av intäkter för uttagna skogsprodukter. Vid ett rationaliseringsförvärv så har en näringsidkare rätt till ett avdrag upp till 100 procent av ersättning för avverkningsrätt, respektive 60 procent av ersättning samt eget uttag av egna skogsprodukter. Skogsavdrag får ej göras med mindre belopp än 15 000 kronor årligen. (Skatteverket, 2012)

Skogsavdrag är ett så kallat värdeminskningssavdrag vilket innebär att den summa vilken en skogsägare gör skogsavdrag för minskar anskaffningsvärdet med motsvarande summa. Detta påverkar räntefördelningsunderlaget då skogsavdraget minskar tillgångarna i verksamheten. (Skatteverket, 2012)

Ett resultat av att skogsavdragsutrymmet bestäms vid anskaffningstillfället är att det reala värdet på skogsavdraget sänks. I och med att gjorda skogsavdrag tas upp som intäkt i näringsverksamheten det år som fastigheten säljs så är det fördelaktigt att använda skogsavdraget tidigt under ägandeperioden. Antalet år som intäkten förbli obeskattad blir högre om skogsavdraget görs tidigt. Dessutom så minskar inflationen värdet på det skogsavdrag som beräknats utifrån anskaffningsvärdet på fastigheten.

Exempel - sammantaget utrymme skogsavdrag

Taxeringsvärde och respektive delvärden på lantbruksenheten:

Taxerat skogsbruksvärde: 200 000

Taxerat värde på ladugård: 50 000
Erlagd ersättning för lantbruksenhet: 500 000

Skogsbruksvärdet är taxerat till 4/5- delar av det sammantagna värdet på lantbruksenheten. Anskaffningsvärdet för skogsmarken blir då 400 000, anskaffningsvärdet för ladugården blir 100 000. Avdragsutrymmet blir hälften av anskaffningsvärdet för skogsmarken, alltså 200 000.

Exempel- årligt utrymme skogsavdrag

Virkesintäkter från avverkningsrätt för en fastighet uppgår under ett och samma år till 220 000 kronor. Intäkter från försålda skogsprodukter, i detta fall blåbär, uppgår till 25 000 kronor. Samtidigt uppgår intäkter från försålt leveransvirke till 80 000 kronor. Avdraget för detta inkomstår får då maximalt uppgå till:

$$220\,000 * 0,5 + 25\,000 * 0,3 + 80\,000 * 0,3 = 141\,500 \text{ kronor}$$

Exempel- värdeminskning skogsavdrag

En fastighet anskaffas år 1990 för en miljon kronor. Skogsavdragsutrymmet fastställs till 500 000 kronor. Värdet på det gjorda skogsavdraget varierar beroende på när skogsägaren nyttjar skogsavdraget. Om skogsägaren nyttjar hela sitt skogsavdrag 1993 så har de allmänna prisnivåerna stigit under tre år utan att skogsavdragsutrymmet räknats upp på något sätt. Om inflationen sätts till 2 procent så har värdet på det möjliga skogsavdraget minskat enligt nedan: Formel 2:

$$500\,000 * \frac{1}{1,02^3} = 471\,161$$

År 1993 så är det reella värdet på skogsavdragsutrymmet 470 596 kronor multiplicerat med den skattesats som skogsägaren undslipper betala.

Skogskonto

Enskilda näringsidkare som redovisar vinst i näringsverksamheten har möjlighet att sätta in avverkningsvederlag på skogskonto. Detta redovisas då som ett avdrag i näringen. De avsatta medlen beskattas istället då dessa tas ut från skogskontot. Detta ger möjlighet att periodisera intäkter över flera år. Uttag från skogskonto måste dock göras senast 10 år efter insättning. För att en avsättning till skogskonto skall vara regelrätt måste medlen in på ett bankkonto. Avsättning till skogskonto får ej göras till mer än en bank. (Skatteverket, 2012a) Om så görs så blir endast avsättningen till den första banken avdragsgill (Bertholdsson, 2012). Till skillnad från periodiseringsfond så är insättning på skogskonto således inte en avsättning man gör i deklarationen. Insättning på skogskonto får göras med (Skatteverket, 2012a):

- Högst 60 procent av intäkten för försåld avverkningsrätt.
- Högst 40 procent av intäkten för försålda skogsprodukter.
- Högst 40 procent av intäkten för uttagna skogsprodukter.

Även försäkringsersättning anses berättiga avsättning till skogskonto. Förhöjd insättning får göras vid skogsskador. Omfattande skador på skog samt i förtid avverkad skog kan motivera en förhöjd insättning skogsskadekonto. Lägsta insättning på skogskonto, för ett år, är 5000 kronor. Uttag från skogskonto får ej göras inom fyra månader från det att medlen sattes in på skogskontot. Vid benefika förvärv får medel på skogskonto numera föras över då en lantbruksenhet övergår till en närstående. (Skatteverket, 2012)

Medel på skogskonto tas upp till 50 procent som en tillgång i räntefördelningsunderlaget. Effekten som detta får på lönsamheten i att sätta av pengar på skogskonto beror på näringsidkarens marginals katt. Det belöper även en skatt på ränteintäkterna från skogskonto som är 15 procent av ränteintäkten (Skatteverket, 2012a).

Exempel- maximal årlig avsättning skogskonto

Under ett inkomstår uppgår intäkter från försålda avverkningsrätter till 100 000, intäkter från såld svampplockning till 50 000 och intäkter från uttagna skogsprodukter till 25 000. Avsättning till skogskonto får då, som mest, under detta inkomstår göras med:

$$(100\,000 * 0,6) + (50\,000 * 0,4) + (25\,000 * 0,4) = 90\,000 \text{ kronor}$$

Räntefördelning

Reglerna om räntefördelning gör det möjligt för en enskild näringsidkare att beskatta en del av vinsten i näringsverksamheten som kapitalinkomst. En näringsidkare gör således avdrag i näringsverksamheten och för över motsvarande summa till inkomst av kapital. Underlaget för positiv räntefördelning räknas årligen fram genom att multiplicera en schablonmässigt ränta med ett justerat eget kapital i verksamheten. Räntan motsvarar statslåneräntan plus fem procentenheter. När en näringsverksamhet har ett negativt eget kapital måste näringsidkaren istället göra motsatsen; skatta för en enligt schablon framräknad inkomst i näringsverksamheten, samtidigt som motsvarande summa dras av i inkomstslaget kapital. Vid ett benefikt förvärv av en ny näringsfastighet kan en särskild post beräknas. Då ett förvärv av en näringsfastighet gör så att kapitalunderlaget i näringsverksamheten blir negativt så skall en särskild post, motsvarande den del som fastighetsköpet minskar kapitalunderlaget med, motverka denna effekt. Avsättning till räntefördelning får ej göras med mer än resultatet för näringsverksamheten innan avsättning till räntefördelning. (Skatteverket, 2012a)

Positiv räntefördelning får endast göras om det justerade egna kapitalet överstiger +50 000 kronor. Negativ räntefördelning är aktuellt då det justerade egna kapitalet är -50 000 eller mindre. Således är inte räntefördelning aktuellt då det justerade egna kapitalet i näringsverksamheten är mellan +50 000 och -50 000. Det justerade egna kapitalet i näringsverksamheten definieras som skillnaden mellan tillgångar och skulder i verksamheten där det finns särskilda regler för hur vissa tillgångar och skulder skall värderas. (Skatteverket, 2012a) Särskilt intressant för detta arbete är hur olika skattemässiga justeringar påverkar fördelningsunderlaget varför enbart dessa beskrivs nedan: (Skatteverket, 2012a)

- Medel på skogskonto tas upp till 50 procent av dess värde som tillgång.
- Sedan tidigare sparade räntefördelningsbelopp tas upp som en tillgång
- Medel avsatt till periodiseringsfond tas upp till 100 procent som en skuld.
- Medel avsatt till expansionsfond tas upp till 73,7 procent som en skuld.
- Värdeminskningsavdrag som skogsavdrag tas upp som en skuld.

Exempel- beräkning fördelningsunderlag och fördelningsbelopp

En privat skogsägare skall för ett år beräkna fördelningsunderlaget. Det justerade egna kapitalet i verksamheten, exklusive justeringar för resultatreglerande poster, är 1 500 000. På skogskontot finns avsatt 200 000 kronor, för periodiseringsfond avsatta medel uppgår till 150 000 och medel avsatta till expansionsfond uppgår till 100 000. Skogsavdrag på 100 000 är gjort. Tidigare sparade fördelningsbelopp uppgår till 100 000. Det finns slutligen en upprättad betalningsplan där skogsägaren har 100 000 kronor inestående. Om hänsyn tas till dessa resultatregleringar fastställs fördelningsunderlaget som följer:

$$:1\,500\,000 + (200\,000 * 0,5) + 100\,000 - 150\,000 - 73\,700 - 100\,000 = 1\,376\,300$$

Om statslåneräntan plus 5 procentenheter blir 7,84 procent så blir årets maximala avsättning till räntefördelning, med hänsyn tagen till sparade fördelningsbelopp, som följer:

$$1\,376\,300 * 0,0784 + 100\,000 = 207\,901 \text{ kronor}$$

Periodiseringsfond

Avsättning till periodiseringsfond innebär som namnet antyder att näringsidkaren ges en möjlighet att periodisera vinster i verksamheten och ta upp vinsten till beskattning ett senare år istället. Samma summa som sätts av till periodiseringsfond dras även av i näringsverksamheten. En fördel blir att en näringsidkare kan få en skattecredit. En annan fördel blir att en stor vinst ett år kan minskas och återföras under ett år då näringsidkaren har höga kostnader eller då verksamheten rent utav visar förlust. (Skatteverket, 2012,a)

Det belopp som en näringsidkare satt av ett år bildar en egen fond. En näringsidkare kan således ha sex olika periodiseringsfond under en och samma tidpunkt. Avsättning får göras med högst 30 procent. (Skatteverket, 2012a)

Om näringsverksamheten upphör så skall återstående periodiseringsfonder tas upp till beskattning. Lyfta medel från periodiseringsfond får i detta fall räntefördelas. (Niklas Selberg, telefon, 2012)

Exempel- årlig avsättning periodiseringsfond

En privat skogsägare har en inkomst innan periodiseringsfond på 400 000 kronor. Maximal avsättning under ett år är:

$$400\,000 * 0,3 = 120\,000 \text{ kronor}$$

Expansionsfond

Avsättning till expansionsfond är ett sätt att likställa möjligheterna till resultatreglering för ett aktiebolag och en enskild firma. Avsättning till expansionsfond görs i deklarationen och inte i bokföringen.

För att du skall få sätta av till expansionsfond krävs det ett tillräckligt stort justerat eget kapital i verksamheten. På det avsatta beloppet betalas då en expansionsfondskatt på 26,3 procent (motsvarar bolagsskatten). Hela det belopp som sätts av till expansionsfonden blir ett avdrag i verksamheten. Avsättning till expansionsfond minskar underlaget för räntefördelning med 73,7 procent av avsatt belopp. Det belopp som sätts av till expansionsfond är heller ej sjukpennings- eller pensionsgrundande förrän avsättningen åter tas upp till beskattning. Avsättning till expansionsfond får ej överstiga inkomsten i näringsverksamheten före sjukpenning, kostnad för pensionssparande inklusive särskild löneskatt och egenavgifter, efter räntefördelning och periodiseringsfond. (Skatteverket, 2012)

Medel avsatta till expansionsfond får ej överstiga 135,69 procent av kapitalet i verksamheten (kapitalunderlaget) vid årets slut. Om avsatta belopp till expansionsfond överstiger kapitalunderlaget skall överskjutande del återföras till beskattning under nuvarande taxeringsår. Samma regler för beräkning av kapitalunderlag vid räntefördelning och expansionsfond råder, dock med skillnaden att kapitalunderlaget för räntefördelning bestäms vid kalenderårets början och kapitalunderlaget för expansionsfond bestäms vid kalenderårets

slut. En privat skogsägare får under ett enskilt maximalt sätta av inkomsten i näringsverksamheten före sjukpenning, kostnad för pensionssparande (inklusive särskild löneskatt) och egenavgifter, men efter räntefördelning och periodiseringsfond. (Skatteverket, 2012a) Medel avsatta till expansionsfond får räntefördelas då verksamheten upphör. (Niklas Selberg, telefon, 2012)

När expansionsfonden återförs tas motsvarande summa upp som intäkt i verksamheten. Då tas även den expansionsfondskatt som näringsidkaren tidigare betalat upp till beskattning. Det finns ingen tidsgräns för när expansionsfonden måste tas upp till beskattning, däremot tas den upp då en verksamhet upphör. Expansionsfonder får överlätas benefikt.

Om en fastighet anskaffats före 1991 kan en alternativregel vid beräkning av kapitalunderlag göras. Om en näringsidkare har en fastighet som används i verksamheten och som anskaffats via ett benefikt fång men mot viss betalning finns en särskild regel. Då beräknas en särskild post. Reglerna kring denna särskilda post gör att en näringsidkare skall slippa återföra expansionsfond på grund av att kapitalunderlag i verksamheten sänks. När den särskilda posten inte behövs för att undvika återföring av expansionsfond så tas denna bort och får sedan inte användas igen. Den särskilda post som beräknas vid denna alternativregel är densamma som den särskilda post som beräknas vid räntefördelning.

Exempel- avsättning expansionsfond

En skogsägare har ett resultat innan gjord avsättning till expansionsfond på 120 000 kronor. Det justerade kapitalunderlaget i skogsägarens näringsverksamhet är för detta år 85 000. Den sammantagna avsättningen till expansionsfond detta år skall då ej överstiga 115 337 kronor. De överskjutande 4 663 kronorna får ej dras av i näringsverksamheten utan måste antingen skattas för eller på annat sätt resultatregleras.

Avsättning till framtida återväxtåtgärder

Efter en föryngringsavverkning uppstår vanligen kostnader för återväxtåtgärder som markberedning och plantering. Avsättning till framtida återväxtåtgärder för då göras med ett belopp som motsvarar de beräknade kostnaderna för dessa åtgärder. Avsättningen redovisas som en utgående balanspost och återförs som en ingående balanspost nästkommande år. Denna procedur upprepas tills det år då de faktiska kostnaderna uppstår och den ingående balansposten slutligen kvittas mot dessa kostnader. Avsättning för framtida återväxtåtgärder för endast göras fram till och med punkt 5, se Bilaga 1.

Avsättning till framtida återväxtåtgärder för ej göras om det finns en befintlig betalningsplan. När behovet av framtida räntefördelning behövs och då skogskontot därmed behöver nyttjas så är avsättning till framtida återväxtåtgärder ett gott alternativ.

Exempel- beräkningsunderlag för avsättning till framtida återväxtåtgärder

En privat skogsägare har nyligen utfört en föryngringsavverkning och vill avsätta vinst till framtida återväxtåtgärderna. Hyggesrensningen beräknas kosta skogsägaren 1000 kronor/hektar, 1650 kronor/hektar för markberedningen och planteringen kostar 4200 kronor/hektar (Bogghed, 2010). Areal på föryngringsavverkningen är 5 hektar. Avsättningen till framtida återväxtåtgärder får då ej överstiga:

$$1000 * 5 + 1650 * 5 + 4200 * 5 = 34\,250 \text{ kronor}$$

Om man antar att en 5 hektar stor slutavverkning i norra Sverige ger en nettointäkt på 400 kronor/m³sk och att det i genomsnitt stod 175 m³sk per hektar så motsvarar den möjliga avsättningen till återväxtåtgärder knappt tio procent (9,79 procent) av nettointäkten.

Formler för nyttoberäkningar

D = behållning efter skatt, efter 1 år

r = nominell ränta som erhålls vid avsättning till resultatreglering

t_n = marginalsatt för inkomster i näringsverksamhet

t_k = marginalsatt för kapitalinkomster

t_e = expansionsfondskatt

t_s = skattesats för den avkastning som erhålls på skogskonto.

s = andel av skogskontoavsättning som får räknas med i fördelningsunderlaget

rf = räntefördelningsränta

Ab = Andel av betalningsplan som är tillgänglig för räntefördelning

Resultatreglering (Periodiseringsfond, avsättning till framtida återväxtåtgärder samt under vissa omständigheter även skogsavdrag)

$$D = A(1+r)(1-t_n)$$

Expansionsmedel

$$D = A(1-t_e)*r*(1-t_n) + A(1-t_n)$$

Skogskonto

$$D = A(1+r) - A*r*t_s + s*A*rf*(t_n - t_k)$$

Betalningsplan

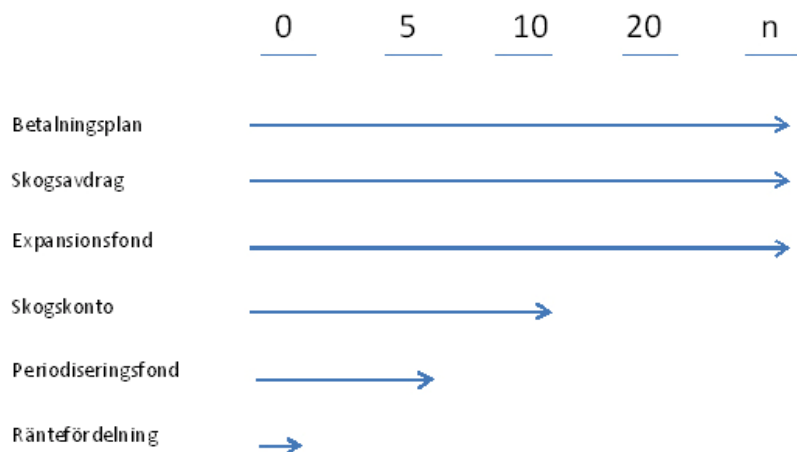
$$D = A(1+r)(1-t_n) + Ab*rf*(t_n - t_k)$$

Skatta direkt

$$D = A(1-t_n) + A*(1-t_n)*r*(1-t_n) + A*(1-t_n)*rf*(t_n - t_k)$$

Tidsperspektivet på de olika typerna av resultatreglering

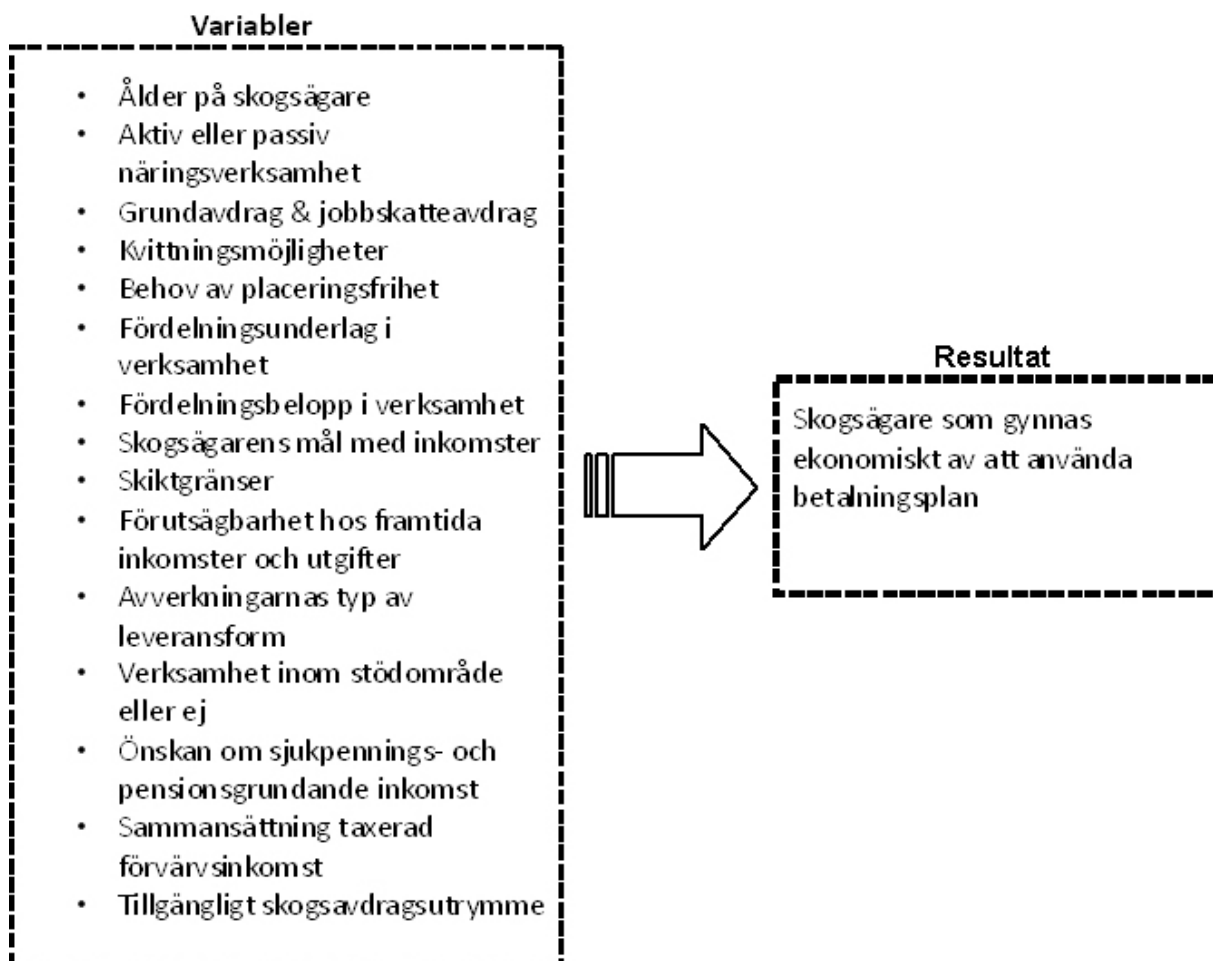
De olika typerna av resultatreglering har samtliga delvis som syfte att skjuta upp beskattningen ett antal år. Den maximala tiden som man kan göra detta med de olika typerna av resultatreglering skiljer sig åt, se Figur 3.

Figur 3. De olika typerna av resultatreglering och dess maximala tid för att erhålla skattecredit.

3.2 Definition av skogsägartyper

De definierade skogsägartyperna har definierats utifrån de variabler som beskrivs i Figur 4 på nästa sida. Utifrån dessa har det sedermera formats typer av skogsägare som kan finna betalningsplan intressant. Samtliga variabler har inte använts för samtliga skogsägare. Denna modell motsvarar

Figur 4. Sammanställning av de variabler som har tagits i beaktning då skogsägare som kan gynnas av betalningsplaner har definierats.

4 Resultat och analys

4.1 Intäkts- kostnadsanalys

Samtliga typer av resultatreglering kan ha nedanstående funktioner:

- Skjuta upp en inkomst så att den privata skogsägaren inte under enskilda år når brytpunkter för statlig skatt och värnskatt.
- Skjuta upp inkomst till år då avdragsgilla kostnader uppstår eller önskas i verksamheten.
- Skjuta upp en inkomst till tillfälle då den privata skogsägaren får ändrade skattemässiga förutsättningar på grund av exempelvis ålder.
- Erhålla avkastning (ränta) på inkomst från skog.

Stora intäkter från skogsbruk gör att skogsägare kan hamna ovanför skiktgränser. Ett sätt att minska resultatet för ett år är att ha kostnader i verksamheten. Då återväxtåtgärder uppkommer efter avverkning kan det vara intressant att skjuta upp inkomster till de år då även kostnader infaller. Att skjuta upp en intäkt kan också innebära att skogsägaren når en viss åldergräns eller en annan förvärvsinkomst vilket kan minska skattesatsen för denne. En förutsättning för att en betalningsplan skall vara affärsmässig för en privat skogsägare är även att räntan på denna är likvärdig med den, för övriga typer av resultatreglering, gällande avkastningen. Generellt kan nyttan med var typ av resultatreglering beskrivas genom att ta hänsyn till den avkastning som en skogsägare kan få med de olika resultatregleringarna samtidigt som dess inverkan på räntefördelning måste beaktas.

4.1.1 Ekonomisk beräkning av olika typer av resultatreglering

En skogsägare har en intäkt på 1000 kronor. Skogsägaren väntas kunna få en avkastning på avsatta medel på 3,37 procent där det inte råder placeringstvång (genomsnittlig avkastning på OMXS 30 under en tioårs- period). Räntan på skogskonto och räntan på betalningsplan är 3 procent. Fördelningsräntan antas vara 7,84 procent. Nyttan av olika typer av resultatreglering givet ovanstående förutsättningar visas nedan i Tabell 6. I tabellen beskrivs även nyttan för en, i mitt fall, skogsägare med ränta på verksamhetens lån på 7 procent och en diskonteringsränta på 7 procent (i fallet skogsavdrag).

Tabell 6. Lönsamhet för olika typer av resultatreglering givet tre olika marginalskatter och där avkastning

Resultatreglering (%)	Sk = 0,65	Sk = 0,45	Sk = 0,3
Betalningsplan (3)	360,5	566,5	721
Skogsavdrag (3,37)	361,8	568,5	723,6
Skogskonto (3)	372,5	569,9	717,9
Periodiseringsfond (3,37)	361,8	568,5	723,6
Expansionsfond (3,37)	358,7	563,7	717,4
Skatta direkt (3,37)	363,7	566,7	716,5
Skogsavdrag (7)	374,5	585,5	749
Periodiseringsfond (7)	374,5	588,5	749
Expansionsfond (7)	368,1	578,4	736,1
Skatta direkt (7)	368,2	577,6	734,3

4.1.1.2 Analys- lönsamhet i användning av olika typer av resultatreglering

En förutsättning när affärsmässigheten i att använda skogskonto kontra betalningsplan analyseras ovan är att skogsägaren skall komma att få nytta av det ökade fördelningsbeloppet. Om en skogsägare antingen har ett så pass stort fördelningsbelopp så att

räntefördelningsunderlaget inte behöver ökas, eller om skogsägaren tror sig kunna undvika beskattningen framgent på andra vis (exempelvis stora investeringar) så kan man undanta åverkan på räntefördelning för skogskontots del. En skogsägare med en marginals katt på 30 procent eller mindre skall heller inte vara intresserad av räntefördelning om inte brytpunkter för statlig skatt och värnsskatt kan överskridas.

Beräkningen av hur lönsamt det är med en betalningsplan beror delvis på hur betalningsplanen utformas. Då en skogsägare lyfter en, enligt betalningsplanen, överenskommen summa så ökar fördelningsunderlaget med den summan. Ett större uttag tidigt från en betalningsplan innebär således att betalningsplanen påverkar fördelningsunderlaget positivt. Rantan på betalningsplanen skall då ställas mot påverkan på fördelningsunderlag och konsekvenserna av denna påverkan.

Enligt Tabell 6 är betalningsplanen, givet författarens förutsättningar, ej lönsamt jämfört med de andra typerna av resultatreglering vid dyra lån i en verksamhet. En skogsägare med lån på 7 procent bör föredra att använda de typer av resultatreglering som saknar placeringstvång.

Betalningsplan är däremot i högsta grad jämförbart med de andra typerna av resultatreglering vid 30- procentig marginals katt och vid 45- procent marginals katt. Detta om skogsägaren inte, som i författarens exempel, har dyra lån. Lönsamheten i att använda resultatregleringar utan placeringstvång vid dyra lån i verksamheten är odiskutabelt överlägset. I resterande resultat beskriver därför inte författaren detta scenario utförligt då lönsamheten i att använda betalningsplan i detta fall inte är likvärdig.

En skiljelinje kan dras mellan de typerna av resultatreglering som vid återföring kan räntefördelas och de som ej kan. De som kan räntefördelas är avsättningar till betalningsplan, skogsavdrag och skogsskonto. De som ej kan räntefördelas är följaktligen periodiseringsfond, expansionsfond och skatte direkt. De tre typer av resultatreglering som vid återföring kan räntefördelas är betalningsplan, skogsavdrag och expansionsfond.

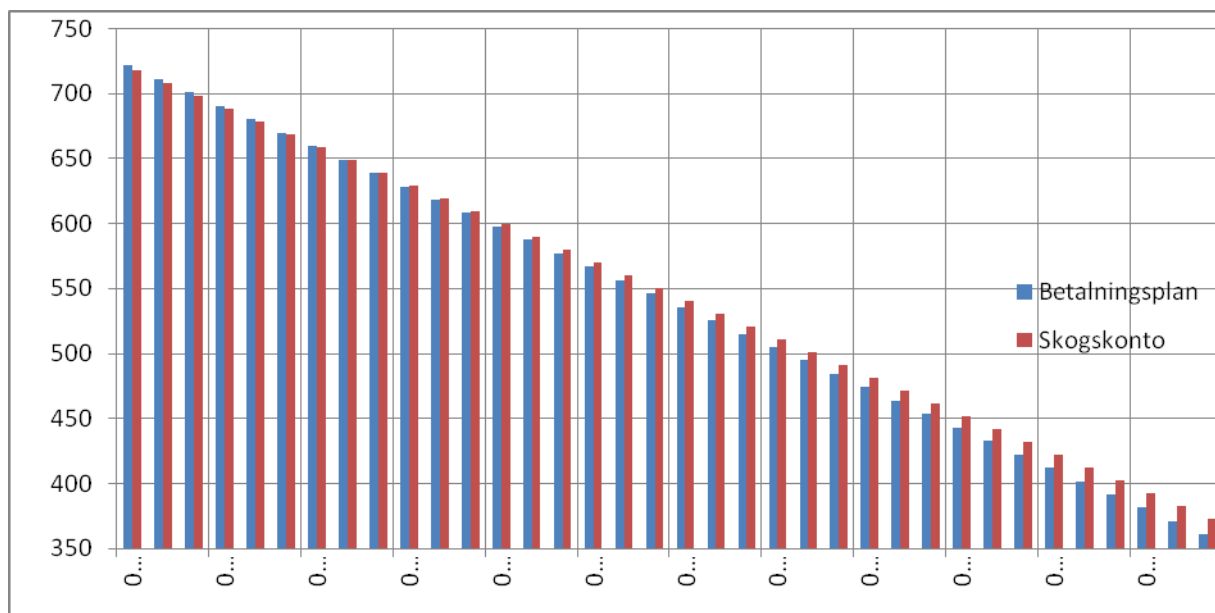
Som Tabell 6 beskriver så är avsättning till periodiseringsfond mer lönsam än betalningsplan vid låg marginals katt. Därför bör en skogsägare när denna avgör om betalningsplan är intressant ta hänsyn till, utöver ovanstående resonemang, hur länge denna vill skjuta på sin skatt. I de fall skatten skall skjutas längre än 6 år som för periodiseringsfond så är således periodiseringsfond ett dåligt alternativ. Märkas bör dock att en sådan skogsägare, låg marginals katt med vilja att skjuta upp beskattning länge, gynnas starkt av att använda ett eventuellt skogsavdrag.

Skogsavdraget har i denna nyttoberäkningen frångått periodiseringsfond och avsättning till framtida återväxtåtgärder. Om man ponerar att fastigheten överläts benefikt i oändlig tid framöver så innebär detta att skogsägaren aldrig skattar för gjort skogsavdrag. I detta fall skattar skogsägaren eller dennas arvtagare för gjorde skogsavdrag. Därför kan hävdas att under vissa förutsättningar så motsvarar nyttan med skogsavdraget densamma för periodiseringsfond och avsättning till framtida återväxtåtgärder. Den ekonomiska lönsamheten i att

Jämförelse mellan betalningsplan och skogsskonto

Två av de mest centrala faktorerna när en skogsägare skall beräkna den ekonomiska nyttan av att använda endera betalningsplan eller skogsskonto skall således vara rantan på de bägge alternativen samt nyttan av räntefördelning. Skogsägare med hög marginals katt bör vara mer

benägna att använda skogskonto (Figur 5) Dessa slutsatser förutsätter dock endast att övriga skillnader mellan de två typerna av resultatreglering inte påverkar skogsägarens beslut.

Figur 5. Behållning efter skatt av att använda betalningsplan och skogskonto vid olika marginalskatter.

De övriga skillnaderna är:

- Intäkter från leveransvirke får ej ingå i betalningsplan. 30 procent av värdet på leveransvirke utgör underlag för skogskontoavsättning.
- Betalningsplanen har ingen begränsning gällande hur stor avsättningen får vara av årets inkomster. Avsättning till skogskonto har en begränsning på 60 procent av intäkter från avverkningsrätter och 30 procent av värdet på försålda och uttagna skogsprodukter.
- Betalningsplaner får ej överlåtas.
- Medel på skogskonto får ej lyftas för att användas till skogsavdrag medan medel på betalningsplan kan användas för detta syfte.
- Medel som sätts in på skogskonto får ej lyftas förrän efter 4 månader. Medel på betalningsplan får det.
- Medel på betalningsplan får tas ut oenigt med den upprättade betalningsplanen. Om så görs, lyfts de kvarvarande medlen ut från betalningsplan och måste då skattas för under dåvarande kalenderår. Medel på skogskonto kan tas ut när som helst och till vilken summa som helst efter det att fyra månader passerat.
- Användande av betalningsplan utesluter möjligheten att få använda avsättning till framtida återväxtåtgärder.
- En betalningsplan måste innehålla planmässiga uttag på åtminstone två åtskilda år.
- Medel på skogskonto får vara inestående i högst 10 år.

Exempel- Jämförelse mellan skogskonto och betalningsplan

En privat skogsägare har under ett år en intäkt på 1000 kronor. Dennes marginalskaft är 65 procent. Avsättningen till skogskontot tas upp till 50 procent i fördelningsunderlaget. Räntan på skogskontot är 3 procent. Vi antar att hela denna summa kan sättas in på skogskonto. Den ekonomiska nyttan av att använda skogskonto blir då 372, 65 kronor (Tabell 6). För att en

betalningsplan skall vara intressant för en skogsägare med marginalsatt på 65 procent så måste räntan på betalningsplanen vara 6,47 procent.

Om skogsägaren istället har en marginalsatt på 45 procent blir den ekonomiska nyttan av skogskontot 569,91 kronor (Tabell 6). För att en betalningsplan skall vara konkurrensmässig måste räntan då vara 3,62 procent.

Om skogsägaren avslutningsvis har en marginalsatt på 30 procent blir den ekonomiska nyttan för en skogsägare, då denna använder skogskontot, 717,85 kronor (Tabell 6). Räntan på betalningsplanen måste då vara 2,55 procent för att vara konkurrenskraftig.

När nyttan av räntefördelning minskar för en skogsägare så minskar också nyttan av att använda skogskonto. Detta kan man då tolka som en möjlighet för Sveaskog i att använda betalningsplaner då nyttan av räntefördelning är låg. Nyttan av att använda andra typer av resultatreglering blir dock, precis som för betalningsplan, större.

4.1.2 Skogsägare- 5 skattemässiga typer

Fem olika typer av skogsägare har definierats som intressanta för betalningsplan.

Skogsägare, med en marginalsatt på under 30 procent

En näringsidkare som driver en aktiv näringsverksamhet och som är född mellan 1939 och 1946 har egenavgifter på 10,21 procent. Med en näringsinkomst på 100 000 kronor, och en tjänsteinkomst på 100 000 blir den taxerade förvärvsinkomsten sänkt på grund av ett förhöjt grundavdrag. Den skatt som denna näringsidkare betalar för det taxeringsåret blir 15,9 procent (Skatteverket, 2012). Det är således möjligt för en person med låga egenavgifter att få en lägre skatt än skattesatsen för räntefördelning.

En person som är född 1937 eller tidigare saknar egenavgifter men har rätt till grundavdrag vilket gör att en sådan person, med en taxerad förvärvsinkomst på 200 000 har en effektiv skatt på 10,8 procent efter samtliga avdrag (Skatteverket, 2012). Detta förutsätter att pensionären kan tillgodogöra sig jobbskatteavdrag också. En skogsägare med en förvärvsinkomst på 450 000 kronor och där den aktiva näringsverksamheten utgör 250 000 av dessa skattar 110 000 kronor vilket är 24,6 procent av förvärvsinkomsten. Detta innebär följaktligen att personer över 65 år inte personligen har användning av räntefördelning, förutsatt att deras sammanlagda arbetsinkomst och inkomst från aktiv näringsverksamhet inte är i de övre delarna av skatteskalen. Detta dels då det förhöjda grundavdragets främsta syfte är att underlätta för låginkomsttagare, dels även då statlig skatt och värnskatt kan tillkomma. Om man sedan beaktar jobbskatteavdraget så kan en näringsidkare erhålla en skatt på under 30 procent. Samma är möjligt om näringsidkaren är född innan 1938 och fortfarande bedriver en aktiv näringsverksamhet. Egenavgifterna är då borttagna. Om näringsidkaren av något skäl skulle få ha en högre marginalsatt så blir givetvis räntefördelning fördelaktigt.

För aktiva näringsidkare inom ett stödområde, se Bilaga 2, sänks beräkningsunderlaget för egenavgifter med 10 procent. Detta innebär att skogsägare i exempelvis Arvidsjaur generellt borde ha större nytta av betalningsplaner än en skogsägare som ej har ett fast driftställe inom ett stödområde.

Så, i de fall en skogsägare har möjlighet till låg beskattning utan räntefördelning så är en betalningsplan mer intressant än om räntefördelning är aktuellt för skogsägaren. I detta fall blir betalningsplan att föredra jämfört med skogskonto om räntan är lika hög som på

skogskontot samt om de övriga sakerna som skiljer de två typerna av resultatreglering åt inte är till skogskontots fördel, se jämförelsen mellan betalningsplan och skogskonto.

Periodiseringsfond kan vara ett intressant alternativ beroende på hur skogsägarens låneränta i verksamheten ser ut, om denna har några lån. Om verksamheten har lån med höga låneräntor, exempelvis på 5 procent, så kan periodiseringsfond vara ett bra alternativ då placeringstvånget för betalningsplan och skogskonto undviks. Om verksamheten inte har några lån på sina tillgångar eller om räntorna på lånen är låga så kan periodiseringsfond ändå vara intressant om skogsägaren på något vis kan få en avkastning som är högre än den för skogskonto och betalningsplan. Aktier kan vara ett sådant alternativ. Skattekrediten av att använda periodiseringsfond är dock liten då medel på periodiseringsfond måste lyftas senast det sjätte året efter det att fonden togs i anspråk. I dessa fall, då näringsverksamheten är behäftad med dyra lån, så kan även expansionsfond vara ett intressant alternativ.

Om en skogsägare sålunda har en marginalsatt på under 30 procent och har ett behov av att skjuta upp beskattning i mer än vad periodiseringsfond tillåter så är betalningsplaner ett bra alternativ för en skogsägare.

Skogsägare med ett fördelningsbelopp som ej kommer utnyttjas innan överlåtelse

En typ av skogsägare som en betalningsplan kan vara intressant för är skogsägare med ett sammantaget fördelningsbelopp som är så pass stort så att det under innehavstiden inte kommer att kunna förbrukas. Räntefördelningsbelopp får ej överlåtas via köp varför den del av ett räntefördelningsbelopp som inte förbrukas kan anses vara meningslöst. Den största vattendelaren beträffande funktioner mellan skogskonto och betalningsplan är just skogskontots positiva inverkan på räntefördelningsbeloppet.

En skogsägare som kan finna betalningsplan intressant är den som planerar att överlåta sin näringsverksamhet inom en överskådlig framtid och som vet med sig att det räntefördelningsbelopp som finns tillgängligt i verksamheten, och som framgent kommer att finnas tillgängligt, kommer att täcka de vinster som uppkommer till dess att näringsverksamheten upphör.

I de fall räntefördelning ej behövs framgent kan en betalningsplan, förutsatt en väsentlig ränta, vara ett gott alternativ. I detta fall skall på betalningsplanen medgiven ränta motsvara skogskontots ränta minus 0,15 procent av räntan på skogskontot. . Periodiseringsfond, skogsavdrag och expansionsfond är fortfarande att föredra om verksamheten har dyra lån.

Hur en framtida överlåtelse, och när denna skall ske, är av vikt för denna typ av skogsägare. Är denna nära förestående är förmodligen inte betalningsplan att föredra.

Skogsägare med ett stort fördelningsunderlag

Samma resonemang är giltigt för den skogsägare som avverkar så pass mycket skog så att fördelningsbeloppet inte räcker till. En del skogsägare har dock emellertid ett stort fördelningsunderlag så att fördelningsbeloppet årligen växer så pass mycket så skogsägaren fram till försäljning kan räntefördela så mycket intäkter som denne vill.

I ett fall där fördelningsunderlaget inte bör minskas för att skogsägaren skall kunna räntefördela en önskad mängd intäkter fram till överlåtelse så kan betalningsplan vara intressant, detta förutsatt att det inte finns ett framtida behov av ökat fördelningsbelopp. Figur 6 nedan beskriver hur tre typer av resultatreglering påverkar räntefördelning.

Skogskonto	-----	Behov av ökat fördelningsunderlag
Betalningsplan	-----	Inget behov av ökat fördelningsunderlag men i behov av bibehållet fördelningsbelopp
Periodiseringsfond	-----	Sänkt fördelningsunderlag påverkar ej lönsamheten

Figur 6. En konceptuell bild över vilken typ av resultatreglering som är lämplig vid ett visst behov av fördelningsunderlag.

Skogsägare med behov av att skjuta fram beskattning mer än 10 år

Under ett enskilt år kan det uppkomma väldigt stora intäkter. För en skogsägare kan det exempelvis vara väldigt attraktivt att avverka en större andel skog då priserna är höga för att sedan inte avverka lika mycket då priserna är låga. En sådan avverkning kan göras utan att skogsägaren har ett behov av intäkten. Ett sätt att minska årets beskattning är att också ha avdragsgilla kostnader i verksamheten under det året. Om det inte finns något investerings- eller skogsvårdsbehov så är det rimligen svårt att sänka vinsten med investeringar. Det är särskilt viktigt att periodisera resultatet för en medelinkomsttagare som kan ha en marginalsatt på 45 procent och som därigenom kan lägga sig under skiktgränserna. Effekten av att skjuta upp beskattningen under en längre period än, för exempelvis skogskontot, 10 år blir då att det årliga tillskottet till den taxerade förvärvsinkomsten kan portioneras ut på ett vis som gör att skogsägaren underslipper statlig skatt och värnsskatt.

Samma resonemang, att skjuta upp beskattningen till en tidpunkt längre fram än 10 år eller därutöver, kan tillämpas på skogsägare som får sänkt marginalsatt. Om en skogsägare passerar 65 år och bedriver en aktiv näringsverksamhet så kan nyttan av en betalningsplan, möjligtvis kombinerat med skogskonto, vara ett lönsamt alternativ. Detta då egenavgifter och grundavdrag förändras till det bättre för skogsägaren. De typer av resultatreglering vilka en skogsägare kan skjuta upp beskattning i mer än 10 år redovisas i Figur 3. Om en avverkningsinkomst erhålls vid ålder 52-års ålder så kan endast skogsavdrag och betalningsplan skjuta upp beskattning till 65-års ålder då egenavgifter och grundavdrag höjs. Expansionsfond kan även användas för att skjuta upp skatt i över 10 år men denna typ av resultatreglering är sällan att föredra. För höginkomsttagare blir, enligt Tabell 6, betalningsplan att föredra framför skogsavdrag.

En skattemässig typ som påminner starkt om den ovan beskrivna är den typ av skogsägare som inte är så noga med hur ersättningen för avverkning placeras. Det viktiga för denna är bara att undvika att skatta för hela ersättningen under ett och samma år. Den här typen av skogsägare är inte så mycket en skattemässig typ av skogsägare som en kategori skogsägare med en annorlunda målsättning med sitt skogsägarande. Denna kategori motiveras förmodligen mer av icke- ekonomiska incitament än de skogsägare som eftersträvar att ha en väldigt god lönsamhet i näringsverksamheten. För denna typ av skogsägare kan en betalningsplan på över 10 år vara ett sätt att vara långsiktig.

Skogsägare, lantbrukare, med stora kostnader och med hög skattesats

Skogsägare med vetskap om att kostnader kommer att uppstå i någon av deras näringsverksamheter och som har en ungefärlig uppfattning om deras storlek kan med fördel använda betalningsplan. Närmast till hands kan det vara att tänka sig en lantbrukare med investeringsbehov av dyrare tillgångar som traktorer, fyrhjulingar och liknande. Det kan också röra sig om andra verksamheter. Osäkerheten i att binda pengar i en betalningsplan blir då inte så relevant som om kostnaderna för samtliga näringsverksamheter är kraftigt varierande.

Då en enskild näringsidkare får kvitta överskott mot underskott från dennes olika näringsverksamheter så minskar behovet av olika typer av resultatreglering. Den sammanlagda vinsten för samtliga verksamheter blir då inte lika stor som om en näringsidkare endast bedriver skogsbruk. Förutsättningen för att en skogsägare överhuvudtaget vill hänge sig åt resultatreglering är givetvis att han eller hon har av något skäl tjänar ekonomiskt på det. Därför kan man säga att författarens resonemang om kvittning mellan verksamheter ändå förutsätter att det skall uppstå en vinst som en skogsägare vill undvika.

I ett resonemang om en lantbrukare i en sådan sits som jag beskrivit ovan så är det relevant att fråga skogsägaren vilken tidshorisont och hur det framtida behovet av räntefördelning ser ut för denna. Om en skogsägare misstänker att resultatet för dennas samtliga näringsverksamheter framgent kommer att behöva räntefördelas så är förmodligen skogskonto ett bättre alternativ. Detta gäller, enligt Tabell 6, särskilt för höginkomsttagare. Om en skogsägare istället vet med sig att räntefördelning inte kommer att bli aktuellt framgent så är betalningsplan ett fullgott alternativ till skogskonto. Resonemangen som förts ovan kring överrättelser och hur räntefördelningen påverkas vid onerösa eller benefika förvärv gäller här också.

Det medför också att skogsägare i högre utsträckning kan förutse deras kommande utgifter och på så vis använda en betalningsplan som är anpassad till dessa. Då kostnaderna inte nödvändigtvis är betingade till den skogligen verksamheten så är möjligheten till avsättning för framtida återväxtåtgärder ej så betydelsefull. Detta då de största kostnaderna troligtvis härstammar från andra näringsverksamheter än den skogligen.

Leveransvirke får ej utgöra underlag för en betalningsplan. Detta innebär att betalningsplaner är intressant för de skogsägare som inte säljer sitt virke genom leveransvirke.

4.2 Möjligheter med användande av betalningsplaner

4.2.1 Den privata skogsägaren

Ett minskat behov av resultatreglering, alltså att en skogsägare är mindre benägen att minska sin beskattningsbara inkomst, minskar självfallet förlusten av att använda en mindre lönsam typ av resultatreglering. Då kan istället andra delar än de rent ekonomiska spela en viktig roll vid affärstillfället. Detta skulle exempelvis kunna vara lättheten i att använda betalningsplaner jämfört med att andra typer av resultatreglering samt efterföljande placering av vederlaget.

För skogsägaren innebär just ett upprättande av en betalningsplan att företaget, och främst virkesköparen, som skogsägaren säljer till skapar en avkastning. Avkastning på skogsägarens kapital kan självfallet fås på många sätt men det finns en skillnad i arbetsmängd mellan att exempelvis placera i aktier och att ha pengar innestående på en betalningsplan hos ett skogsbolag. Att mycket av jobbet runt omkring tecknandet av betalningsplanen och dess avkastning till viss del styrs av företaget gör att en betydande del av arbetsbördan faller på företaget. Detta bör vara uppskattat av vissa skogsägare.

Att lyfta de kvarvarande medlen på en betalningsplan behöver inte vara skadligt. Om hälften av skogsägarens intäkt redan har betalats ut och skogsägaren plötsligt kommer på sig själv med att behöva pengar, så finns möjligheten till att ta ut detta från betalningsplanen. Om denna intäkt kan mötas av investeringar så blir behöver inte det faktum att betalningsplanen hävdades innebära någon skattemässig försämring.

4.2.2 Sveaskog

Precis som det innebär en risk för Sveaskog och virkesköparna (detta beskrivs senare i resultatet) att iklä sig en roll som skatterådgivare så finns däri också möjligheter. Lokalt och regionalt kan det vara mer eller mindre vanligt med betalningsplaner. I de områden där skogsägare inte använder sig av betalningsplan vid virkesförsäljning så finns det en marknadspotential. För Sveaskog att i detta fall gå i bräsch för något som är gynnsamt för skogsägare bör således kunna avspeglar sig i hur företaget betraktas och bidra till en ännu bättre bild av företaget.

Att använda betalningsplaner i större utsträckning innebär att Sveaskog kan få tillgång till ett kapital som kostar räntan på betalningsplanen samt den kostnaden som kan tillskrivas upprättandet av betalningsplanen. Beroende på hur betalningsplanen upprättas så kan ett företag fortfarande "ligga ute" med pengar gentemot en skogsägare då avverkningar i vissa områden inte sker förrän flera år sen kontraktet upprättades. Kostnaden för att upprätta en betalningsplan skiljer sig troligtvis inte från kostnaden av att upprätta en förskottslikvid. I och med att få virkesköpare använder betalningsplaner dags dato och att de används sällan så kan man tänka sig att det finns någon upp-/inlärningskostnaden betingad till att använda betalningsplaner. Kostnaden för en virkesköpare att upprätta en betalningsplan jämfört med någon annan typ av likvidfördelning bör vara försumbar då virkesköpare har använt sig av betalningsplaner en period.

Hur skall räntan på betalningsplanen konstrueras?

När räntan som skall betalas ut på betalningsplaner konstrueras finns det två konceptuella punkter mellan vilka räntan måste förläggas:

- Nivå på ränta som gör betalningsplan ekonomiskt intressant för skogsägaren.
- Nivå på ränta som gör betalningsplan ekonomiskt intressant för Sveaskog.

En betalningsplan kan få samma funktion som en förskottsbetalning. Om en betalningsplan upprättas mellan virkesköpare och skogsägare så kan skogsägaren begära ut mer än 70 procent av avverkningsnettot redan vid kontraktstillfället. Detta innebär att Sveaskog i realiteten ligger ute med pengar fram tills det att avverkning sker. Även den sista utbetalningen från en betalningsplan kan rendera i att företaget ligger ute med pengar om avverkning ännu inte skett. Det blir följaktligen viktigt att ränta hängs upp på rätt sätt. En skogsägare som tagit ut medel på betalningsplanen bör givetvis inte få ränta på de pengar som redan är denna tillhanda. En köpt avverkningsrätt avverkas i genomsnitt, för Sveaskog, efter 6 månader (Anders Norén, personligt kommunikation, 2012). En viktig fråga kring hur räntan skall konstrueras är huruvida virkesköpare skall ha möjlighet att själva anpassa den till en specifik affär.

För att betalningsplan alls skall vara ett intressant alternativ för en skogsägare så bör generellt räntan på betalningsplaner vara likvärdig den för skogskonto. I dagens läge ligger skogskontoräntorna på ca tre procent. Sveaskogs kapitalkostnad är ungefär fem procent (Sjöberg, pers. kom., 2012). Detta innebär att räntan på betalningsplan lämpligen skall vara

mellan tre och fem procent. Det finns dock en skattemässig faktor i beräkningarna för Sveaskog då mellanskillnaden, två procent, kommer att bli föremål för beskattning.

Exempel- lönsamhet med betalningsplan för Sveaskog

En betalningsplan tecknas 1/1 på 1000 kronor á 200 kronors utbetalning varje år 1/1, med början vid kontraktstillfället. Avverkningen mäts in vid industri sex månader efter upprättat kontrakt och utbetalning till Sveaskog antas sammanfalla med detta. Lönsamheten för Sveaskog kan beskrivas som följer:

Allt detta sammantaget ger Sveaskog en minskad lånekostnad på 41,6 kronor, givet ett lån på 1000 kronor, se Bilaga 5 för uträkning. På dessa 41,6 kronor som kan tänkas utgöra del av en vinst, kommer bolagsskatt belöpa. Således blir den faktiska vinsten för Sveaskog:

$$41,6 * (1 - 0,263) = 30,66 \text{ kronor}$$

Om man schablonmässigt säger att en slutavverkning är värd 400 kronor per skogskubikmeter netto så kan virkesköparen erbjuda skogsägaren lite extra betalt enligt nedan:

$$\frac{30,66}{2,5} = 12,26 \frac{\text{kronor}}{\text{kubikmeter}}$$

En virkesköpare kan således erbjuda 12,26 kronor extra per kubikmeter vid upprättande av en betalningsplan enligt ovan. Detta kan vara ett intressant sätt att motivera en skogsägare istället för att diskutera räntesatser. Om en virkesköpare skulle ha möjlighet att bestämma räntenivå på betalningsplanen skulle denna i ovanstående exempel kunna erbjuda en ränta (skatt inräknad) på 4,47 procent. Ju längre fram i tiden betalningsplanen löper, desto större blir nyttan för Sveaskog och desto större blir också möjligheten för en virkesköpare att ”sockra” erbjudandet. En annan möjlighet för Sveaskog är att använda överskottet till andra ändamål.

4.3 Risker med användande av betalningsplaner

4.3.1 Skogsägaren

Nyttan med betalningsplan avtar med en ökande osäkerhet kring hur de kommande kostnaderna kommer att se ut. Om de framtida kostnaderna är osäkra till sin tidpunkt och sin storlek så är en betalningsplan svår att använda i syfte att möta just dessa kostnader. Andra former av resultatreglering som skogskonto, periodiseringsfond och expansionsfond kan då vara mer fördelaktigt. Medel på skogskonto kan lyftas när som helst efter fyra månader. Detta innebär att det kan bli svårare att möta de framtida kostnaderna med hjälp av en betalningsplan jämfört med skogskonto, då man som privat skogsägare ibland inte kan förutse när kostnaderna inträffar. Om en skogsägare som inte har full koll på kommande kassaflöden tecknar en betalningsplan med Sveaskog så finns det en risk, jämfört med andra typer av resultatreglering, att betalningsplanen kan få dåliga skattemässiga följdverkningar.

En annan risk för skogsägare att teckna en betalningsplan med Sveaskog är också att skogsägaren, om Sveaskog går i konkurs, riskerar att inte få betalt för försåld avverkningsrätt. Jämfört med förskottslikvider, där skogsägaren kan få tillhanda 75 procent av värdet på avverkningsrätten, så löper följaktligen skogsägaren en större risk att gå miste om pengar. Risken att Sveaskog inte skulle kunna fullfölja en utbetalning är dock liten då svenska staten äger företaget till 100 procent.

En aspekt i att använda betalningsplaner är den begränsning som finns i att överlåta befintliga betalningsplaner. För skogsägare där en avverkningsinkomst önskas överlåtas till övertagaren så är betalningsplan ett dåligt alternativ om inte löptiden för betalningsplanen hinner gå ut.

4.3.2 Sveaskog

En risk för Sveaskog i att använda betalningsplaner i större utsträckning kan vara omgivningens bild av företaget. Att använda en betalningsplan påminner mycket om bankverksamhet och skogsägarekåren föredrar måhända ett traditionellt skogsbolag mer än ett skogsbolag med bankverksamhet. Särskilt riskfyllt kan anses det scenario i vilket Sveaskog är ett av få företag som marknadsför betalningsplaner gentemot skogsägare, framförallt om det görs på ett sätt som visar sig missgynna skogsägaren i slutändan. Användande av betalningsplaner bör därför göras med skogsägarens bästa i åtanke, samtidigt som lönsamheten för Sveaskog givetvis skall värnas. Många skogsägareföreningar marknadsför och har dags dato mer omfattande marknadsföring av betalningsplaner än Sveaskog.

En annan risk i ett utökat användande av betalningsplaner är hur de inestående medlen skall förvaltas. Beroende på i vilken utsträckning skogsägare väljer att teckna betalningsplaner så kan det krävas mer omfattande ansträngningar för att finna avkastning för pengarna. Huruvida detta är en risk eller ej beror på hur Sveaskog finner avkastning på sitt kapital.

Att använda betalningsplaner på rätt sätt innebär ökade krav på virkesköpare inom Sveaskog. Om en virkesköpare ger råd om skattemässig planering åt en skogsägare så kan tilliten för både virkesköparen och Sveaskog minska om råden visar sig vara felaktiga. Denna risk måste minskas då kostnaden av sådana misstag kan vara hög.

Ett hinder som Sveaskog kan stöta på är hur en virkesköpares användande av betalningsplaner bör mätas. I och med att lönsamheten för Sveaskog ökar om användandet av betalningsplaner ökar så blir en viktig del i tillämpningen av dessa att motivera virkesköpare att både utbilda sig inom beskattning och att sedan trycka på nyttan av betalningsplaner mot skogsägare.

5 Diskussion

5.1 Nyttoberäkningar

I detta arbete framgår det att periodiseringsfond är ett alternativ vid låg marginals katt eller då räntefördelning ej behövs. För en skogsägare med en räntekostnad på verksamhetens lån på 7 procent så ökar den relativa nyttan med periodiseringsfond. Placerings tvång råder på betalningsplaner och skogskonto. Detta innebär att amortering av lån är uteslutet om pengar placeras på skogskonto eller betalningsplan.

Nyttan med skogsavdrag, periodiseringsfond, räntefördelning och expansionsfond kan potentiellt vara mer mångfasetterad än vad som låtes påskina i sammanställningen ovan. För en skogsägare kan nyttan av att betala av på lån var större förutsatt att räntekostnaderna på lånet är större än skogsägarens möjliga avkastning. Att amortera på lån är inte avdragsgillt vilket gör ett sådant beslut lite krångligare. I och med att skogsägaren hade kunnat minska sitt resultat med det belopp som denna amorterar med så höjs skatten skogsägaren skall betala med avsatt belopp multiplicerat med marginals katten. Detta förutsätter att skogsägaren erhåller en vinst i verksamheten.

Det finns en, för skogsägare, väsentlig skillnad mellan att teckna en betalningsplan och avsätta inkomster till periodiserings- eller expansionsfond. Det är att medel avsätta till periodiseringsfond- eller expansionsfond ej får räntefördelas. Detta innebär, i fallet periodiseringsfond, att det finns en chans att skogsägaren får skatta för de avsatta medlen som näringsinkomst- om inte de lyfta medlen kan mötas med kostnader. Om marginals katten för en skogsägare är 45 procent så hade det självfallet varit intressant för en skogsägare att istället räntefördela den inkomsten med hjälp av en betalningsplan.

I resultatet har jag ej diskuterat avsättning till framtida återväxtåtgärder vidare mycket. Detta beror dels på att betalningsplan och avsättning till framtida återväxtåtgärder utesluter varandra, dels på att avsättning till framtida återväxtåtgärder är begränsad såtillvida att avsättningen ej får vara större än den beräknade kostnaden för återväxtåtgärder. En schablonmässigt framtagna nettointäkt från en slutavverkning i Norrbotten är 400 kronor/m³sk. Kostnaden för återväxtåtgärder, punkt 1-5 i Bilaga 1, utgör då knappt en tiondel av en sådan framräknad nettointäkt. Sålunda anser författaren att denna typ av avsättning är för begränsad för att blanda in i uträkningar och resonemang. Lönsamheten i att använda avsättning till framtida återväxtåtgärder är dock, till den del den är möjlig att utföra, lika lönsam som att avsätta pengar till periodiseringsfond.

Alternativet att skatta direkt kan enligt Tabell 6 vara väldigt lönsamt. Det finns dock flera aspekter kring detta alternativ som talar emot det och istället talar för resultatreglering:

- Möjlighet att kvitta intäkten mot framtida kostnader uteblir.
- En jämn inkomst, har för låg- och medelinkomsttagare, nytta då sjukpennings- och pensionsgrundande inkomst kan hållas på en stabil och hög nivå med hjälp av resultatreglering.

För samtliga typer av skogsägare, förutom de ovanför samtliga skiktgränser, finns det tillfällen då det kan vara lönsamt att inte reglera sitt resultat och höja den sjukpennings- och pensionsgrundande inkomsten. Detta innebär att det inom varje typ av skogsägare som författaren definierat finns en andel som bör överväga att inte använda varken betalningsplan

eller någon annan typ av resultatreglering. Det bör också påpekas att skogsägare kan passa in i flera av dessa kategorier vilket då gör betalningsplan än mer intressant för dessa.

5.2 Förekomsten av definierade skogsägartyper

5.2.1 Marginalskatt på under 30 procent

De skogsägare som når en marginalskatt på under 30 procent är troligtvis ganska få. En förutsättning för att nå denna skattesats är att skogsägaren är över 65 år gammal samt bedriver en aktiv näringsverksamhet. Enligt LRF & Swedbank (2011) är 37 procent av skogsägarna över 65 år. De flesta skogsägare rör sig alltså i den nedre delen av skatteskalen (Håkansson, 2009). Detta talar för att statlig skatt och värnskatt inte nås av många skogsägare. Lönnstedt & Svensson (2000) beskriver att äldre skogsägare har större tillgångar och högre taxerad förvärvsinkomst än övriga skogsägare. Allt sammantaget pekar på att avverkningskontrakt som tecknas av personer med en marginalskatt på under 30 procent inte rör sig om någon stor andel av samtliga avverkningskontrakt.

5.2.2 Skogsägare med ett fördelningsbelopp som ej kommer utnyttjas innan överlåtelse

Andelen skogsägare som har en skattemässig situation i paritet med den som beskrivits i resultatet kan vara betydande. Om en skogsägare avverkar skog och låter pengarna ligga på ett bankkonto med en ränta på tre procent så får hela beloppet på bankkontot tillgodoräknas som fördelningsunderlag. Detta innebär att fördelningsbeloppet i detta fall årligen växer med, enligt gällande fördelningsränta, 7,84 procent. På lång sikt kan man därför anta att tillgången av fördelningsbelopp kommer att vara större än behovet av räntefördelning. Detta förutsätter grovt att värdetillväxten i skogen inte är 7,84 procent eller mer. En vanligt använd procentsats för värdetillväxten i skogen är 3 procent. En betydande andel skogsägare kan sålunda antas ha ett större fördelningsbelopp än de behöver.

25 procent av framtida fastighetsöverlåtelser kommer att utgöras av onerösa fång. Historiskt sett har denna siffra ej varit lika stor. Detta innebär förmodligen att det finns en del skogsägare som kommer att sälja en fastighet med ett fördelningsbelopp till övers. Det kommer fortsättningsvis att finnas en potential att motivera dessa till ett mer flitigt användande av betalningsplaner.

Under vissa förutsättningar blir fördelningsbelopp också utan mening då fastigheten skall överlåtas benefikt. Ett exempel är då avverkningsinkomster inte behöver investeras i något och då ett placeringstvång på betalningsplan eller skogskonto inte har någon negativ inverkan på skogsägarens verksamhet. Ett betydande avdragsutrymme kan också minska behovet av möjlighet till räntefördelning.

5.2.3 Skogsägare med ett stort räntefördelningsunderlag

Med ett snarlikt resonemang som för tidigare skogsägare med ett ”onödigt stort” fördelningsbelopp så är sannolikt denna typ av skogsägare också förekommande i ganska stor utsträckning. Med ett stort fördelningsunderlag kan även den efterföljande skogsägarens användande av räntefördelning vara säkrat vilket gör att denna typ av skogsägare kan avse att överlåta fastigheten antingen oneröst eller benefikt och samtidigt ha nytta av betalningsplan. Detta då övertagarens räntefördelningsunderlag redan är tillräckligt stort och skogskonto ej behövs. Då blir det istället intressant att jämföra betalningsplan mot periodiseringsfond. För hög- och medelinkomsttagare är betalningsplan mer gynnsamt än periodiseringsfond och förutsatt att skogsägaren når en låg avkastning på periodiseringsfond så kan betalningsplan vara intressant även då.

Chansen är stor att det finns skogsägare med både stora fördelningsbelopp och stora fördelningsunderlag. I dessa fall kan betalningsplaner förmodligen vara intressant även vid benefika förvärv då övertagaren ärver det överblivna fördelningsbeloppet. Om detta är stort och dessutom växer kraftigt kan skogsägaren gynnas av att använda betalningsplan eller periodiseringsfond istället. Vilken av dessa två som är lämpligast avgörs till stor del av skogsägarens avkastning på medel avsatta till periodiseringsfond eller de lånekostnader som skogsägaren har.

5.2.4 Skogsägare med behov av att skjuta fram beskattning mer än 10 år

Denna typ av skogsägare är troligtvis inte så vanlig. 4 % av skogsägarna får huvuddelen av sin inkomst från skogsbruket (LRF & Swedbank, 2011). De flesta skogsägare befinner sig i de lägre delarna av skatteskalorna (Håkansson, 2009). Det är då rimligt att tänka sig att en genomsnittlig skogsägare kan ha en tjänsteinkomst på 280 000 kronor ungefär. Detta skulle innebära en näringsinkomst på ungefär 15 000. Intäkterna från näringsverksamheten är i detta exempel inte nog stora för att fördelarna med att periodisera inkomsten över en längre period skall vara intressant. I och med att så få av dagens skogsägare får huvuddelen av sin inkomst från skogsbruket så kan antas att denna skogsägaretyp är ganska ovanlig. Dock bör påpekas att många skogsägare förmodligen periodiserar sina inkomster varför näringsverksamhetens del av en individs beskattningsbara inkomst blir förhållandevis liten.

Vid avverkningar där det rör sig om stora pengabelopp bör en virkesköpare dock fråga sig själv om just den affären skulle kunna vara föremål för en betalningsplan.

5.2.5 Skogsägare, lantbrukare, med stora kostnader och med hög skattesats

Möjligheten till kvittning med intäkter från skogsbruk och kostnader från andra näringsverksamheter kan för vissa skogsägare vara intressant. I vissa fall kan till och med en näringsverksamhet, utöver skogsbruk, bedrivas mest som en rolig grej och utan vinstsyfte. Då blir effekten av de stora och sällan förekommande intäkterna från skogsbruket mindre kännbar. Meningen med skogskonto är i dessa fall liten och det är snarare periodiseringsfond som är aktuellt. Särskilt då intäkter med fördel kan användas till nyinvesteringar.

Denna schablon av en lantbrukare kan bytas ut mot andra näringsverksamheter där betydande kostnader är en central del av verksamheten och där dessa kostnader är någorlunda förutsägbara.

Författaren har ej funnit information som eventuellt kan skvallra om hur vanlig eller ovanlig denna typ av skogsägare är. En hög skattesats är inget krav för att betalningsplan skall vara fördelaktigt men det är en fördel gentemot periodiseringsfond. Troligtvis är de flesta lantbrukare som också äger skog i en liknande skattemässig situation som jag beskrivit och för dessa borde nyttan med betalningsplan kunna påpekas.

5.3 Lönsamhet för Sveaskog

Resultatet i denna studie visar att, givet analysens förutsättningar, ränta på betalningsplan kan uppgå till 4,47 procent och att kubikmeter priset kan höjas med 12,26 kronor per kubikmeter. Författaren är övertygad om att det finns andra och kanske också bättre sätt att beskriva lönsamheten för Sveaskog i att använda betalningsplaner; detta resultat bör dock ge en fingervisning om storleken på företagets möjligheter.

5.4 Allmän diskussion

Det kan finnas fler typer av skogsägare som gynnas skattemässigt av betalningsplaner. Då betalningsplanen kan utformas på oändligt många sätt så beror lönsamheten i den mycket på just utformningen. Detta tror författaren leder till att kategorier av skogsägare, som kan dra nytta av betalningsplaner, är svåra att definiera. Resultatet av denna studie täcker således inte in samtliga skogsägare som drar nytta av betalningsplaner och detta bör man ha i bakhuvudet.

Privata skogsägare kan ha näst intill oändligt många skattemässiga förutsättningar. Möjlighet till grundavdrag, hur fastigheten förvärvades, ålder, tid till pension, hur fastigheten skall överlåtas och behov av sjukpenning- och pensionsgrundande inkomst är bara några av de saker som en skogsägare bör ha i åtanke när denna deklarerar. Det är viktigt att ha detta i bakhuvudet för virkesköpare som har en önskan att teckna betalningsplaner med skogsägare. Dessa måste då, snarare än att ta med samtliga faktorer i kalkylen, välja ut och förstå de viktigaste faktorerna som avgör om en betalningsplan är intressant för just denna skogsägare.

Ansatsen i detta arbete är att skogsägare kan motiveras, främst ekonomiskt, till att använda betalningsplaner. Skogsägare kanske alltfjämt har andra skäl till att inte teckna en betalningsplan. Ett sådant skäl kan vara att de inte vet hur en betalningsplan fungerar. Betalningsplan finns inte med i deklarationen som en typ av resultatreglering och detta kan säkert göra att skogsägare har sämre kunskap om betalningsplan kontra exempelvis periodiseringsfond.

Beräkningar av skogsavdrag är komplicerade. Vid en benefik överlåtelse kan det vara värt att låta skogsavdraget vara outnyttjat om övertagaren har en marginalsatt på 65 procent och överlåtaren har en lägre marginalsatt. Detta då avdragsutrymmet inte förnyas vid benefika överlåtelser. Skogsavdraget kompliceras ytterligare av att dess inverkan på fördelningsunderlaget beror på innehavstiden och vald diskonteringsränta under den perioden. Som med periodiseringsfond så råder inget placeringstvång med pengar avsatta till skogsavdrag vilket gör att en skuldsatt skogsägare med höga räntekostnader även kan dra nytta av skogsavdrag. Både i detta arbete och i Håkansson (2009) så blir slutsatsen alltfjämt att skogsavdraget är en lönsam typ av resultatreglering för skogsägare med låg marginalsatt. Beräkningarna av nyttan med skogsavdrag är emellertid de beräkningar som författaren anser vara mest osäkra.

Som Figur 3 visar så har de olika typerna av resultatreglering olika möjligheter att rent tidsmässigt skjuta upp beskattning. Betalningsplan och skogsavdrag har teoretiskt ingen begränsning i när en avverkningsinkomst skall intäktföras. Detta är något som en virkesköpare bör ha i bakhuvudet vid kontakt med skogsägare. Det är osannolikt att en stor andel av skogsägarkåren önskar skjuta upp en inkomst i exempelvis 20 år med hjälp av en betalningsplan. Det kan dock finnas sådana tillfällen där större skogsägare gärna fördelar en inkomst över många år och i dessa lägen bör man vara observant på att just betalningsplan är ett bra alternativ.

5.5 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

5.5.1 Validitet

I ett försök att undersöka vilka skogsägare som borde vara villiga att använda betalningsplaner så kan man angripa problemet på tre vis: antingen fråga skogsägare om varför de använder betalningsplaner, fråga virkesköpare som har kontakt med flera skogsägare eller fundera ut något själv. Det bästa vore givetvis att göra en kombination av alla dessa saker.

De beräkningar som jag genomfört och som ligger till grund för de skogsägartyper som jag identifierat som intressanta förutsätter specifika förutsättningar. Den avkastning som är fastslagen på respektive typ av resultatreglering är bland annat central i nyttoberäkningarna. Nyttan för en skogsägare att använda exempelvis periodiseringsfond skiljer sig kraftigt då låneräntorna är 7 procent eller 3,37 procent. Man kan även tolka det som att avkastningen för skogsägaren kan vara 7 eller 3,37 procent. Författarens ansats till att minska osäkerheten kring dessa begrepp har varit att just införa två nivåer: 7 och 3,37 procent. Den 7-procentiga nivån är godtyckligt fastställd och därför finns det säkert möjligheter att göra en mer noggrann beräkning som har större anknytning till skogsägares faktiska situation. Resultaten och slutsatserna skulle då kunna nyanseras.

Beskattning av skogsbruk skiljer sig åt mellan länder. I Finland beskattas inkomst från näringsverksamheten likvärdigt med kapitalinkomst, alltså på under 30 procent. Med detta vill författaren peka på möjligheten att beskattning av skogsbruk, såsom den är utformad i Sverige, kan komma att förändras. De stora skillnaderna mellan beskattning i två länder med så pass liknande förutsättningar gör att konkurrensen mellan skogsnäringarna sedermera kan komma att påverkas på grund av de olika skattelagstiftningarna. Detta kan föranleda lagändringar.

Som Bilaga 3 anger så har mycket av resultatet formulerats baserat på den kunskap som författaren tillskansat mig under arbetet. För att kunna följa mitt upplägg av metoden och nå ett bättre resultat så tror författaren därför att en person har stor nytta av att ha god kompetens inom skatterätt och skogsbeskattning.

5.5.2 Reliabilitet

De primärdata som skapats under detta arbete har utgått ifrån tidigare forskning på området. Formler för nyttoberäkningar har författaren hämtat från Håkansson (2009), beräkningen av nyttan med skogsavdrag har utvecklats i samspår med Sune Håkansson. Det finns skillnader i beräkningar mellan dessa arbeten. Med detta vill jag främst säga att Håkanssons arbete till stor del har format, främst mina beräkningar, men att eventuella fel i dessa skall tillskrivas mig och ingen annan.

5.5.3 Generaliserbarhet

Urvalet av de virkesköpare som jag skulle intervjua gjordes av min handledare på Sveaskog. De som intervjuades arbetade i Norrbotten och Bergslagen och arbetade samtliga för Sveaskog. Syftet med intervjuerna var att få en bild av samarbetet mellan virkesköparna och skogsägarna med avseende på betalningsplaner. En möjlighet är att samarbetet mellan de bägge parterna skiljer sig åt, dels mellan olika regioner, dels mellan olika företag. Sveaskogs policy och beteende vid upprättande av betalningsplaner kan vara ofördelaktigt. Dessa intervjuer har däremot i slutändan inte påverkat mina beräkningar då dessa endast grundar sig på skatteteori. Resonemangen kring möjligheter och risker grundar sig även de väldigt lite på intervjuer varför då resultatet inte bör skilja sig i verklighetsförankring mellan olika geografiska områden.

Det har aviserats från regeringskansliet att räntefördelningsräntan skall höjas från +5 procentenheter över statslåneräntan till +5,5 procentenheter över statslåneräntan (Regeringskansliet, 2011). Detta kan ge effekter på hur en skogsägare bör bedriva sitt skogsbruk. Det är rimligt att tro att tillgängligheten av räntefördelning för skogsägare blir större vilket i sin tur innebär att räntefördelningsbelopp förmodligen i allt större utsträckning kommer att finnas i överflöd. Detta talar för att användandet av skogskonto, som höjer

fördelningsunderlaget, kommer att bli mindre lönsamt relativt andra typer av resultatreglering, ceteris paribus. Lönsamheten i att använda bland annat betalningsplaner ökar därmed då inkomster och utgifter skall deklarerars för 2012. Den förändrade skattesituationen försämrar generaliserbarheten i arbetet.

5.6 Rekommenderad läsning för intresserade

För att få en bättre överblick kring skogsbeskattning rekommenderar jag intresserade att läsa LRF Konsults ”Skogsägarnas företagsbok 2012”. Denna bok ger en god överblick över de saker som påverkar en skogsägare ur ett skatteperspektiv. För de som är intresserade av beräkningar och lite djupare resonemang kring de olika typerna av resultatreglering så är Sune Håkanssons uppföljning av dennes egen licentiat- avhandling väldigt givande. Uppföljningen heter ”Skogsbeskattning 2009”.

5.7 Förslag till framtida studier

I mitt examensarbete har jag djupdykt i ämnet skogsbeskattning. Under arbetet har jag haft ett behov av att veta hur skogsägarkåren ser ut ur ett skatteperspektiv. Detta blir naturligt då betalningsplaner inte är gynnsamt för samtliga skogsägare. Min uppfattning är att det finns begränsad information om vilka skattemässiga förutsättningar skogsägare har. Skogsbarometern pekar på väldigt intressanta saker, men jag anser att företag som gör affärer med skogsägare skulle kunna veta mer om skogsägarna och slutligen också kunna anpassa sig mer till dessa. Jag förordar studier kring skogsägares:

- Kunskap om beskattning
 - När skall andra typer av resultatreglering premieras?
 - Behövs bättre kunskap om skogsbeskattning inom skogsindustrin och bland skogsägare?
- Vad använder en skogsägare sina inkomster till och varför?
- Hur ser skogsägarkåren ut skattemässigt?

Referenser

- Bertholdsson, J. et. al. (2011). Skogsägarens företagsbok 2012. LRF Konsult. Stockholm
- Bogghed, A. (2010). Skogsbrukets kostnader 2010- Norra, mellersta och södra Sverige. Lantmäteriet.
- Denscombe, M. (2000). Forskningshandboken-för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna. Studentlitteratur. Lund.
- Håkansson, S. (2009). Skogsbeskattningen 2009- Med särskild betoning på räntefördelningen och dess påverkan på skogsbruket. Blekinge tekniska högskola.
- Kvale, S. (2004). Den kvalitativa forskningsintervjun. Studentlitteratur. Lund.
- Lundahl, U. & Skärvad P.-H. (1999). Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer. Studentlitteratur. Lund.
- Lönnstedt, L. & Rosenqvist, H. (2002). Skatternas inverkan på skogsfastigheternas prisutveckling – Några hypoteser. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU. Uppsala
- Lönnstedt, L. & Rosenqvist, H. (2001). Skogen och dess skatter. I: skogspolitiken idag- en beskrivning av den politik och övriga faktorer som påverkar skogsbruket. 35- 48. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- Lönnstedt, L. & Svensson, J. (2000). Non- industrial Private Forest Owners' risk Preferences, Scandinavian Journal of forest research, 15:6, 651- 660.
- Pettersson, M. (2011) Privatskogsägarens nettointkomst vid avverkning under perioden 1952-2008. Umeå
- Olhager, J. (2000). Produktionsekonomi. Studentlitteratur. Lund
- Skogsstyrelsen (2011a). Skog och skatter 2011, Skogsstyrelsen. Jönköping
- Skogsstyrelsen. (2011b). Skogsstatistisk årsbok 2011. Skogsstyrelsen. Jönköping
- Skatteutskottet. (2008). Skatteutskottets uppföljning av skogsbeskattning. Stockholm: Sveriges riksdag.
- Stampe, O. & Wahn, A. (2008) Strategier vid generationsskifte- ekonomiska implikationer för olika intressenter. SLU. Uppsala
- Tholin & Larsson. (2008). Skatt på skog- enskild näringsverksamhet. Tholin och Larsson. Göteborg.

Personlig kommunikation

- Norén, A. Sveaskog. Möte. 2012-03-15.
- Selberg, N. Skatteverket. Telefonsamtal. 2012-05-22
- Sjöberg, L. Sveaskog. Möte. 2012-05-08
- Wallin, M. Skatteverket. Telefonsamtal 2012-04-12.

Internetkällor

- Lagen. Hemsida. [online] (u.å.) Tillgänglig: https://lagen.nu/begrepp/Oprioriterad_fordran [2012-05-18]
- Nasdaq OMX. Hemsida. [online] (u.å.) Tillgänglig: http://www.nasdaqomxnordic.com/index/historiska_kurser/?Instrument=SE0000337842 [2012-05-22]
- Skatteverket. 2012a. [online] *Skatteregler för enskilda näringsidkare- taxeringsår 2012*. Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/download/18.71004e4c133e23bf6db800030714/29516svartvit.pdf> [2012-05-18]
- Skatteverket. Hemsida. [online] (2008-03-03) Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/arkiv/ar/2008/stallningstaganden2008/13112722808111.5.3a7aab801183dd6bfd380005242.html> [2012-05-18]
- Skatteverket. Hemsida. [online](u.å.) Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/skatter/naringsinkomster/inkomsteravskogsbruk.4.18e1b10334ebe8bc80003897.html> [2012-05-16]
- Skatteverket. Hemsida. [online] (u.å.) Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/forarbetsgivare/socialavgifter/regionaltstod/stodomraden.4.233f91f71260075abe8800021088.html> [2012-05-18]
- Skatteverket. Hemsida. [online] (u.å.) Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/forarbetsgivare/socialavgifter/regionaltstod.4.18e1b10334ebe8bc80004128.html> [2012-05-18]
- Skogsindustrierna. Hemsida. [online] (2012-04-03) Tillgänglig: http://www.skogsindustrierna.org/MediaBinaryLoader.axd?MediaArchive_FileID=62e53e92-510b-4134-a47e-08d6095b2a62&MediaArchive_ForceDownload=true [2012-05-18]
- Sveaskog. Hemsida. [online](2012-05-18) Tillgänglig: <http://www.sveaskog.se/sv/om-sveaskog/var-verksamhet/historia/> [2012-05-18]
- Sveaskog. (2012a). Årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2011. [online] Tillgänglig: <http://www.sveaskog.se/Documents/Om%20Sveaskog/Best%20a4ll%20informationsmaterial/%c3%85rs%20och%20h%c3%a5llbarhetsredovisning%202011.pdf> [2012-05-02]

Bilagor

Bilaga 1. Beskrivning av omloppstid samt kostnader för återväxtåtgärder

En schablonmässig omloppstid (Skatteverket, u.å.)

1. Föryngringsavverkning år 1.
2. Hyggesrensning år 1.
3. Markberedning år 2 eller år 3.
4. Skyddsdikning år 2 eller 3.
5. Nyplantering år 3
6. Plantinventering år 5-7
7. Eventuell markberedning samt hjälp- och omplantering
8. Røjning av plantering år 8-15
9. Första gallring år 30-35
10. Andra gallring år 50-60
11. Hyggesrensning strax innan slutavverkning
12. Sluttavverkning år 80-100

Tabell 7. Kostnad för återväxtåtgärder i norra Sverige. (Bogghed, 2010)

Återväxtåtgärd	Kostnad (kr/ha)
Hyggesrensning år 1	1000
Markberedning år 2	1650
Nyplantering år 3	4200

Bilaga 2. Definition av fast driftställe samt stödområden

"Vissa områden är stödområden. Det innebär att du som arbetsgivare med ett fast driftställe inom ett sådant område kan få göra ett särskilt avdrag när du beräknar arbetsgivaravgifter på ersättning för arbete som är utfört inom stödområde. Om du är egenföretagare med ett **fast driftställe** i ett stödområde kan du också få göra avdrag när du beräknar dina egenavgifter. Avdragen kallas regionalt stöd." (Skatteverket, 2012)

Fast driftställe

"Ett fast driftställe är en stadigvarande plats som du helt eller delvis bedriver verksamheten från. Det fasta driftstället ska innefatta en särskild plats för företagsledning, filial, kontor, fabrik, verkstad m.m. Om du driver verksamheten från flera fasta driftställen måste du skilja ut den del av ersättningen som gäller arbetet vid driftstället inom stödområdet." (Skatteverket, 2012)

Stödområden (Skatteverket, 2012):

Norrbottnens län: Arvidsjaurs, Arjeplogs, Gällivare, Haparanda, Jokkmokks, Kalix, Kiruna, Pajala, Älvsbyns, Överkalix och Övertorneå kommuner samt Edefors och Gunnarsbyns församlingar i Bodens kommun och f.d. Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt i Piteå kommun.

Västerbottens län: Bjurholms, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindelns och Åsele kommuner samt Fällfors, Jörns och Kalvträsk församlingar i Skellefteå kommun.

Jämtlands län: Bergs, Bräcke, Härjedalens, Krokoms, Ragunda, Strömsunds, Åre och Östersunds kommuner.

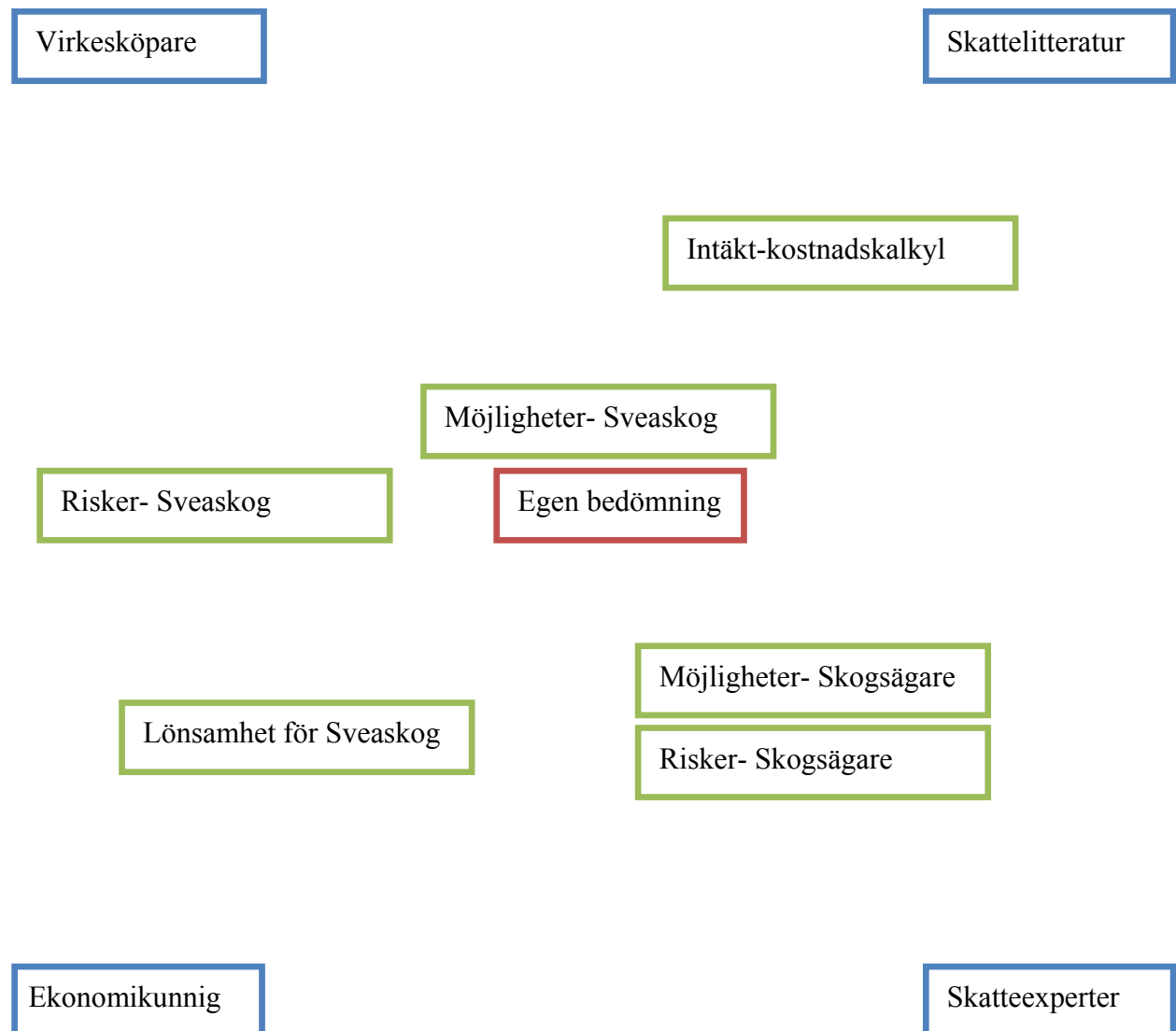
Västernorrlands län: Sollefteå och Ånge kommuner, Holms och Lidens församlingar i Sundsvalls kommun samt Anundsjö, Björna, Skorpeds och Trehörningsjö församlingar i Örnsköldsviks kommun.

Gävleborgs län: Ljusdals kommun.

Dalarnas län: Malung-Sälens, Orsa, Vansbro och Älvdalens kommuner samt Venjans och Våmhus församlingar i Mora kommun.

Värmlands län: Torsby kommun.

Bilaga 3. Aktörers inverkan på de olika syftena

Bilaga 4. Nyttoberäkningar för olika typer av resultatreglering

Betalningsplan

65 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,03 * (1 - 0,65) = 360,5$$

45 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,03 * (1 - 0,45) = 566,5$$

30 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,03 * (1 - 0,30) = 721$$

Skogsavdrag

65 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,65) - \sum_{i=1}^{30} \frac{\mathbb{E}\left(\frac{1000 * 0,35 * 0,0784 * (0,65 - 0,30)}{1,03^i}\right)}{30} = 349,87$$

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,45) - \sum_{i=1}^{30} \frac{\mathbb{E}\left(\frac{1000 * 0,55 * 0,0784 * (0,45 - 0,30)}{1,03^i}\right)}{30} = 564,31$$

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,30) - \sum_{i=1}^{30} \frac{\mathbb{E}\left(\frac{1000 * 0,55 * 0,0784 * (0,30 - 0,30)}{1,03^i}\right)}{30} = 723,59$$

Skogskonto

$$\begin{aligned} & \text{65 – procentig marginalskatt} \\ & (1000 * 1,03 - (1000 * 0,03 * 0,15)) * (1 - 0,65) + 1000 * 0,5 * 0,0784 * (0,65 - 0,30) = 372,47 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{45 – procentig marginalskatt} \\ & (1000 * 1,03 - (1000 * 0,03 * 0,15)) * (1 - 0,45) + 1000 * 0,5 * 0,0784 * (0,45 - 0,30) = 569,91 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{30 – procentig marginalskatt} \\ & (1000 * 1,03 - 1000 * 0,03 * 0,15) * (1 - 0,30) + 1000 * 0,5 * 0,0784 * (0,30 - 0,30) = 717,85 \end{aligned}$$

Periodiseringsfond

65 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,65) = 361,8$$

45 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,45) = 568,54$$

30 – procentig marginalskatt

$$1000 * 1,0337 * (1 - 0,30) = 723,59$$

Expansionsfond

65 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,337 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) = 358,69$$

45 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,337 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) = 563,66$$

30 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,337 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) = 717,39$$

Skatta direkt

65 – procentlig marginalskatt

$$1000 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) * 0,0337 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) * 0,0784 * (0,65 - 0,30) = 363,73$$

45 – procentlig marginalskatt

$$1000 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) * 0,0337 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) * 0,0784 * (0,45 - 0,30) = 566,66$$

30 – procentlig marginalskatt

$$1000 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) * 0,0337 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) * 0,0784 * (0,30 - 0,30) = 716,51$$

Periodiseringsfond (verksamhet med höga räntekostnader)

65 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,65) = 374,5$$

45 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,45) = 588,5$$

30 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,30) = 749$$

Expansionsfond (verksamhet med höga räntekostnader)

65 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,07 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) = 368,05$$

45 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,07 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) = 578,37$$

30 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 0,737 * 0,07 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) = 736,11$$

Skogsavdrag (verksamhet med höga räntekostnader)

65 – procentlig marginalskatt

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,65) - \sum_{t=1}^{30} \frac{\left(\frac{1000 * 0,35 * 0,0784 * (0,65 - 0,30)}{1,07^t} \right)}{30} = 363,15$$

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,45) - \sum_{i=1}^{30} \frac{\left[\frac{1000 * 0,55 * 0,0784 * (0,45 - 0,30)}{1,07^i} \right]}{30} = 585,83$$

45 – procentlig marginals katt

$$1000 * 1,07 * (1 - 0,30) - \sum_{i=1}^{30} \frac{\left[\frac{1000 * 0,55 * 0,0784 * (0,30 - 0,30)}{1,07^i} \right]}{30} = 749$$

30 – procentlig marginals katt

Skatta direkt (verksamhet med höga räntekostnader)

65 – procentlig marginals katt

$$1000 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) * 0,07 * (1 - 0,65) + 1000 * (1 - 0,65) * 0,0784 * (0,65 - 0,30) = 368,18$$

45 – procentlig marginals katt

$$1000 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) * 0,07 * (1 - 0,45) + 1000 * (1 - 0,45) * 0,0784 * (0,45 - 0,30) = 577,64$$

30 – procentlig marginals katt

$$1000 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) * 0,07 * (1 - 0,30) + 1000 * (1 - 0,30) * 0,0784 * (0,30 - 0,30) = 734,3$$

Bilaga 5. Lönsamhet för Sveaskog

Första året tjänar Sveaskog före skatt:

$$800 * 1,02^{0,25} - 800 = 7,96 \text{ kronor}$$

Andra året har Sveaskog sammanlagt tjänat före skatt:

$$(807,96 - 200) * 1,02 - 600 = 28,3 \text{ kronor}$$

Tredje året har Sveaskog tjänat före skatt:

$$(628,3 - 200) * 1,02 - 400 = 36,89 \text{ kronor}$$

Fjärde året har Sveaskog sammantaget tjänat före skatt:

$$(436,89 - 200) * 1,02 - 200 = 41,62 \text{ kronor}$$

Publications from The Department of Forest Products, SLU, Uppsala

Rapporter/Reports

1. Ingemarson, F. 2007. De skogliga tjänstemännens syn på arbetet i Gudruns spår. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
2. Lönnstedt, L. 2007. *Financial analysis of the U.S. based forest industry*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
4. Stendahl, M. 2007. *Product development in the Swedish and Finnish wood industry*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
5. Nylund, J-E. & Ingemarson, F. 2007. *Forest tenure in Sweden – a historical perspective*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
6. Lönnstedt, L. 2008. *Forest industrial product companies – A comparison between Japan, Sweden and the U.S.* Department of Forest Products, SLU, Uppsala
7. Axelsson, R. 2008. Forest policy, continuous tree cover forest and uneven-aged forest management in Sweden's boreal forest. Licentiate thesis. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
8. Johansson, K-E.V. & Nylund, J-E. 2008. NGO Policy Change in Relation to Donor Discourse. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
9. Uetimane Junior, E. 2008. Anatomical and Drying Features of Lesser Known Wood Species from Mozambique. Licentiate thesis. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
10. Eriksson, L., Gullberg, T. & Woxblom, L. 2008. Skogsbruksmetoder för privatskogs-brukaren. *Forest treatment methods for the private forest owner*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
11. Eriksson, L. 2008. Åtgärdsbeslut i privatskogsbruket. *Treatment decisions in privately owned forestry*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
12. Lönnstedt, L. 2009. *The Republic of South Africa's Forests Sector*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
13. Blicharska, M. 2009. *Planning processes for transport and ecological infrastructures in Poland – actors' attitudes and conflict*. Licentiate thesis. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
14. Nylund, J-E. 2009. *Forestry legislation in Sweden*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
15. Björklund, L., Hesselman, J., Lundgren, C. & Nylinder, M. 2009. Jämförelser mellan metoder för fastvolymbestämning av stockar. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
16. Nylund, J-E. 2010. *Swedish forest policy since 1990 – reforms and consequences*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
17. Eriksson, L., m.fl. 2011. Skog på jordbruksmark – erfarenheter från de senaste decennierna. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
18. Larsson, F. 2011. Mätning av bränsleved – Fastvolym, torrhalt eller vägning? Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
19. Karlsson, R., Palm, J., Woxblom, L. & Johansson, J. 2011. Konkurrenskraftig kundanpassad affärsutveckling för lövträ - Metodik för samordnad affärs- och teknikutveckling inom leverantörskedjan för björkämnen. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

Examensarbeten/Master Thesis

1. Stangebye, J. 2007. Inventering och klassificering av kvarlämnad virkesvolym vid slutavverkning. *Inventory and classification of non-cut volumes at final cut operations*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
2. Rosenquist, B. 2007. Bidragsanalys av dimensioner och postningar – En studie vid Vida Alvesta. *Financial analysis of economic contribution from dimensions and sawing patterns – A study at Vida Alvesta*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
3. Ericsson, M. 2007. En lyckad affärsrelation? – Två fallstudier. *A successful business relation? – Two case studies*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
4. Ståhl, G. 2007. Distribution och försäljning av kvalitetsfuru – En fallstudie. *Distribution and sales of high quality pine lumber – A case study*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
5. Ekholm, A. 2007. Aspekter på flyttkostnader, fastighetsbildning och fastighetstorlekar. *Aspects on fixed harvest costs and the size and dividing up of forest estates*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

6. Gustafsson, F. 2007. Postningsoptimering vid sönderdelning av fura vid Sätters Ångsåg. *Saw pattern optimising for sawing Scots pine at Sätters Ångsåg*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
7. Götherström, M. 2007. Följdeffekter av olika användningssätt för vedråvara – en ekonomisk studie. *Consequences of different ways to utilize raw wood – an economic study*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
8. Nashr, F. 2007. *Profiling the strategies of Swedish sawmilling firms*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
9. Högsborn, G. 2007. Sveriges producenter och leverantörer av limträ – En studie om deras marknader och kundrelationer. *Swedish producers and suppliers of glulam – A study about their markets and customer relations*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
10. Andersson, H. 2007. *Establishment of pulp and paper production in Russia – Assessment of obstacles*. Etablering av pappers- och massaproduktion i Ryssland – bedömning av möjliga hinder. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
11. Persson, F. 2007. Exponering av trägolv och lister i butik och på mässor – En jämförande studie mellan sport- och bygghandeln. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
12. Lindström, E. 2008. En studie av utvecklingen av drivningsnett i skogsbruket. *A study of the net conversion contribution in forestry*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
13. Karlhager, J. 2008. *The Swedish market for wood briquettes – Production and market development*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
14. Höglund, J. 2008. *The Swedish fuel pellets industry: Production, market and standardization*. Den Svenska bränslepelletsindustrin: Produktion, marknad och standardisering. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
15. Trulson, M. 2008. Värmebehandlat trä – att inhämta synpunkter i produktutvecklingens tidiga fas. *Heat-treated wood – to obtain opinions in the early phase of product development*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
16. Nordlund, J. 2008. Beräkning av optimal batchstorlek på gavelspikningslinjer hos Vida Packaging i Hestra. *Calculation of optimal batch size on cable drum flanges lines at Vida Packaging in Hestra*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
17. Norberg, D. & Gustafsson, E. 2008. *Organizational exposure to risk of unethical behaviour – In Eastern European timber purchasing organizations*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
18. Bäckman, J. 2008. Kundrelationer – mellan Setragroup AB och bygghandeln. *Customer Relationshipship – between Setragroup AB and the DIY-sector*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
19. Richnau, G. 2008. *Landscape approach to implement sustainability policies? - value profiles of forest owner groups in the Helgeå river basin, South Sweden*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
20. Sokolov, S. 2008. *Financial analysis of the Russian forest product companies*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
21. Färlin, A. 2008. *Analysis of chip quality and value at Norske Skog Pisa Mill, Brazil*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
22. Johansson, N. 2008. *An analysis of the North American market for wood scanners*. En analys över den Nordamerikanska marknaden för träscannern. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
23. Terzieva, E. 2008. *The Russian birch plywood industry – Production, market and future prospects*. Den ryska björkplywoodindustrin – Produktion, marknad och framtida utsikter. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
24. Hellberg, L. 2008. Kvalitativ analys av Holmen Skogs internprissättningsmodell. *A qualitative analysis of Holmen Skogs transfer pricing method*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
25. Skoglund, M. 2008. Kundrelationer på Internet – en utveckling av Skandias webbplats. *Customer relationships through the Internet – developing Skandia's homepages*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
26. Hesselman, J. 2009. Bedömning av kunders uppfattningar och konsekvenser för strategisk utveckling. *Assessing customer perceptions and their implications for strategy development*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
27. Fors, P-M. 2009. *The German, Swedish and UK wood based bio energy markets from an investment perspective, a comparative analysis*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
28. Andræ, E. 2009. *Liquid diesel biofuel production in Sweden – A study of producers using forestry- or agricultural sector feedstock*. Produktion av förnyelsebar diesel – en studie av producenter av biobränsle från skogs- eller jordbrukssektorn. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
29. Barrstrand, T. 2009. Oberoende aktörer och Customer Perceptions of Value. *Independent actors and Customer Perception of Value*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

30. Fälldin, E. 2009. Påverkan på produktivitet och produktionskostnader vid ett minskat antal timmerlängder. *The effect on productivity and production cost due to a reduction of the number of timber lengths*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
31. Ekman, F. 2009. Stormskadornas ekonomiska konsekvenser – Hur ser försäkringsersättningsnivåerna ut inom familjeskogsbruket? *Storm damage's economic consequences – What are the levels of compensation for the family forestry?* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
32. Larsson, F. 2009. Skogsmaskinföretagarnas kundrelationer, lönsamhet och produktivitet. *Customer relations, profitability and productivity from the forest contractors point of view*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
33. Lindgren, R. 2009. Analys av GPS Timber vid Rundviks sågverk. *An analysis of GPS Timber at Rundvik sawmill*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
34. Rådberg, J. & Svensson, J. 2009. Svensk skogsindustris framtida konkurrensfördelar – ett medarbetarperspektiv. *The competitive advantage in future Swedish forest industry – a co-worker perspective*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
35. Franksson, E. 2009. Framtidens rekrytering sker i dag – en studie av ingenjörsstudenters uppfattningar om Södra. *The recruitment of the future occurs today – A study of engineering students' perceptions of Södra*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
36. Jonsson, J. 2009. *Automation of pulp wood measuring – An economical analysis*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
37. Hansson, P. 2009. *Investment in project preventing deforestation of the Brazilian Amazonas*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
38. Abramsson, A. 2009. Sydsvenska köpsågverksstrategier vid stormtimmerlagring. *Strategies of storm timber storage at sawmills in Southern Sweden*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
39. Fransson, M. 2009. Spridning av innovationer av träprodukter i byggvaruhandeln. *Diffusion of innovations – contrasting adopters views with non adopters*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
40. Hassan, Z. 2009. *A Comparison of Three Bioenergy Production Systems Using Lifecycle Assessment*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
41. Larsson, B. 2009. Kundens uppfattade värde av svenska sågverksföretags arbete med CSR. *Customer perceived value of Swedish sawmill firms work with CSR*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
42. Raditya, D. A. 2009. *Case studies of Corporate Social Responsibility (CSR) in forest products companies - and customer's perspectives*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
43. Cano, V. F. 2009. *Determination of Moisture Content in Pine Wood Chips*. Bachelor Thesis. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
44. Arvidsson, N. 2009. Argument för prissättning av skogsfastigheter. *Arguments for pricing of forest estates*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
45. Stjernberg, P. 2009. Det hyggesfria skogsbruket vid Yttringe – vad tycker allmänheten? *Continuous cover forestry in Yttringe – what is the public opinion?* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
46. Carlsson, R. 2009. *Fire impact in the wood quality and a fertilization experiment in Eucalyptus plantations in Guangxi, southern China*. Brandinverkan på vedkvaliteten och tillväxten i ett gödselexperiment i Guangxi, södra Kina. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
47. Jerenius, O. 2010. Kundanalys av tryckpappersförbrukare i Finland. *Customer analysis of paper printers in Finland*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
48. Hansson, P. 2010. Orsaker till skillnaden mellan beräknad och inmätt volym grot. *Reasons for differences between calculated and scaled volumes of tops and branches*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
49. Eriksson, A. 2010. *Carbon Offset Management - Worth considering when investing for reforestation CDM*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
50. Fallgren, G. 2010. På vilka grunder valdes limträleverantören? – En studie om hur Setra bör utveckla sitt framtida erbjudande. *What was the reason for the choice of glulam deliverer? -A studie of proposed future offering of Setra*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
51. Ryno, O. 2010. Investeringskalkyl för förbättrat värdeutbyte av furu vid Krylbo sågverk. *Investment Calculation to Enhance the Value of Pine at Krylbo Sawmill*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
52. Nilsson, J. 2010. Marknadsundersökning av färdigkapade produkter. *Market investigation of pre cut lengths*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
53. Mörner, H. 2010. Kundkrav på biobränsle. *Customer Demands for Bio-fuel*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

54. Sunesdotter, E. 2010. Affärsrelationers påverkan på Kinnarps tillgång på FSC-certifierad råvara. *Business Relations Influence on Kinnarps' Supply of FSC Certified Material*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
55. Bengtsson, W. 2010. Skogsfastighetsmarknaden, 2005-2009, i södra Sverige efter stormarna. *The market for private owned forest estates, 2005-2009, in the south of Sweden after the storms*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
56. Hansson, E. 2010. Metoder för att minska kapitalbindningen i Stora Enso Bioenergis terminallager. *Methods to reduce capital tied up in Stora Enso Bioenergy terminal stocks*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
57. Johansson, A. 2010. Skogsallmänningars syn på deras bankrelationer. *The commons view on their bank relations*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
58. Holst, M. 2010. Potential för ökad specialanpassning av trävaror till byggföretag – nya möjligheter för träleverantörer? *Potential for greater customization of the timber to the construction company – new opportunities for wood suppliers?* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
59. Ranudd, P. 2010. Optimering av råvaruflöden för Setra. *Optimizing Wood Supply for Setra*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
60. Lindell, E. 2010. Rekreation och Natura 2000 – målkonflikter mellan besökare och naturvård i Stendörrens naturreservat. *Recreation in Natura 2000 protected areas – visitor and conservation conflicts*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
61. Coletti Pettersson, S. 2010. Konkurrentanalys för Setragroup AB, Skutskär. *Competitive analysis of Setragroup AB, Skutskär*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
62. Steiner, C. 2010. Kostnader vid investering i flisaggregat och tillverkning av pellets – En komparativ studie. *Expenses on investment in wood chipper and production of pellets – A comparative study*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
63. Bergström, G. 2010. Bygghandelns inköpsstrategi för träprodukter och framtida efterfrågan på produkter och tjänster. *Supply strategy for builders merchants and future demands for products and services*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
64. Fuente Tomai, P. 2010. *Analysis of the Natura 2000 Networks in Sweden and Spain*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
65. Hamilton, C-F. 2011. Hur kan man öka gallringen hos privata skogsägare? En kvalitativ intervjustudie. *How to increase the thinning at private forest owners? A qualitative questionnaire*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
66. Lind, E. 2011. Nya skogsbaserade material – Från Labb till Marknad. *New wood based materials – From Lab to Market*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
67. Hulusjö, D. 2011. Förstudie om e-handel vid Stora Enso Packaging AB. *Pilot study on e-commerce at Stora Enso Packaging AB*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
68. Karlsson, A. 2011. Produktionsekonomi i ett lövsågverk. *Production economy in a hardwood sawmill*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
69. Bränngård, M. 2011. En konkurrensanalys av SCA Timbers position på den norska bygghandelsmarknaden. *A competitive analyze of SCA Timbers position in the Norwegian builders merchant market*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
70. Carlsson, G. 2011. Analysverktyget Stockluckan – fast eller rörlig postning? *Fixed or variable tuning in sawmills? – an analysis model*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
71. Olsson, A. 2011. Key Account Management – hur ett sågverksföretag kan hantera sina nyckelkunder. *Key Account Management – how a sawmill company can handle their key customers*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
72. Andersson, J. 2011. Investeringsbeslut för kraftvärmeproduktion i skogsindustrin. *Investment decisions for CHP production in The Swedish Forest Industry*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
73. Bexell, R. 2011. Hög fyllnadsgrad i timmerlagret – En fallstudie av Holmen Timbers sågverk i Braviken. *High filling degree in the timber yard – A case study of Holmen Timber's sawmill in Braviken*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
74. Bohlin, M. 2011. Ekonomisk utvärdering av ett grantimmersortiment vid Bergkvist Insjön. *Economic evaluation of one spruce timber assortment at Bergkvist Insjön*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
75. Enqvist, I. 2011. Psykosocial arbetsmiljö och riskbedömning vid organisationsförändring på Stora Enso Skutskär. *Psychosocial work environment and risk assessment prior to organizational change at Stora Enso Skutskär*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

76. Nylinder, H. 2011. Design av produktkalkyl för vidareförädlade trävaror. *Product Calculation Design For Planed Wood Products*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
77. Holmström, K. 2011. Viskosmassa – framtid eller fluga. *Viscose pulp – fad or future*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
78. Holmgren, R. 2011. Norra Skogsägarnas position som trävaruleverantör – en marknadsstudie mot bygghandeln i Sverige och Norge. *Norra Skogsägarnas position as a wood-product supplier – A market investigation towards the builder-merchant segment in Sweden and Norway*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
79. Carlsson, A. 2011. Utvärdering och analys av drivningsentreprenörer utifrån offentlig ekonomisk information. *Evaluation and analysis of harvesting contractors on the basis of public financial information*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
80. Karlsson, A. 2011. Förutsättningar för betalningsgrundande skördarmätning hos Derome Skog AB. *Possibilities for using harvester measurement as a basis for payment at Derome Skog AB*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
81. Jonsson, M. 2011. Analys av flödesekonomi - Effektivitet och kostnadsutfall i Sveaskogs verksamhet med skogsbränsle. *Analysis of the Supply Chain Management - Efficiency and cost outcomes of the business of forest fuel in Sveaskog*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
82. Olsson, J. 2011. Svensk fartygsimport av fasta trädbaserade biobränslen – en explorativ studie. *Swedish import of solid wood-based biofuels – an exploratory study*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
83. Ols, C. 2011. Retention of stumps on wet ground at stump-harvest and its effects on saproxylic insects. Bevarande av stubbar vid stubbrytning på våt mark och dess inverkan på vedlevande insekter. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
84. Börjegren, M. 2011. Utvärdering av framtida mätmetoder. *Evaluation of future wood measurement methods*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
85. Engström, L. 2011. Marknadsundersökning för högvärdiga produkter ur klenkubb. *Market survey for high-value products from thin sawn timber*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
86. Thorn-Andersen, B. 2012. Nuanskaffningskostnad för Jämtkrafts fjärrvärmeanläggningar. *Today-acquisition-cost for the district heating facilities of Jämtkraft*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
87. Norlin, A. 2012. Skogsägarföreningarnas utveckling efter krisen i slutet på 1970-talet – en analys av förändringar och trender. *The development of forest owners association's in Sweden after the crisis in the late 1970s – an analysis of changes and trends*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
88. Johansson, E. 2012. Skogsbränslebalansen i Mälardalsområdet – Kraftvärmeverkens syn på råvaruförsörjningen 2010-2015. *The balance of wood fuel in the region of Mälardalen – The CHP plants view of the raw material supply 2010-2015*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
89. Biruk, K. H. 2012. *The Contribution of Eucalyptus Woodlots to the Livelihoods of Small Scale Farmers in Tropical and Subtropical Countries with Special Reference to the Ethiopian Highlands*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
90. Otuba, M. 2012. *Alternative management regimes of Eucalyptus: Policy and sustainability issues of smallholder eucalyptus woodlots in the tropics and sub-tropics*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
91. Edgren, J. 2012. *Sawn softwood in Egypt – A market study*. En marknadsundersökning av den Egyptiska barrträmarknaden. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
92. Kling, K. 2012. *Analysis of eucalyptus plantations on the Iberian Peninsula*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
93. Heikkinen, H. 2012. Mätning av sorteringsdiameter för talltimmer vid Kastets sågverk. *Measurement of sorting diameter for pine logs at Kastet Sawmill*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
94. Munthe-Kaas, O. S. 2012. Markedsanalyse av skogsförsäkring i Sverige og Finland. *Market analysis of forest insurance in Sweden and Finland*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
95. Dietrichson, J. 2012. Specialsortiment på den svenska rundvirkesmarknaden – En kartläggning av virkeshandel och -mätning. *Special assortments on the Swedish round wood market – A survey of wood trade and measuring*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
96. Holmquist, V. 2012. Timmerlängder till Iggesunds sågverk. *Timber lengths for Iggesund sawmill*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
97. Wallin, I. 2012. *Bioenergy from the forest – a source of conflict between forestry and nature conservation? – an analysis of key actor's positions in Sweden*. Department of Forest Products, SLU, Uppsala
98. Ederyd, M. 2012. Användning av avverkningslikvider bland svenska enskilda skogsägare. *Use of harvesting payments among Swedish small-scale forest owners*. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

99. Högberg, J. 2012. Vad påverkar marknadsvärdet på en skogsfastighet? - En statistisk analys av markvärdet. *Determinants of the market value of forest estates. - A statistical analysis of the land value.* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
100. Sääf, M. 2012. Förvaltning av offentliga skogsfastigheter – Strategier och handlingsplaner. *Management of Municipal Forests – Strategies and action plans.* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
101. Carlsson, S. 2012. Faktorer som påverkar skogsfastigheters pris. *Factors affecting the price of forest estates.* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
102. Ek, S. 2012. FSC-Fairtrade certifierade trävaror – en marknadsundersökning av två byggvaruhandlare och deras kunder. *FSC-Fairtrade labeled wood products – a market investigation of two builders' merchants, their business customers and consumers.* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
103. Bengtsson, P. 2012. Rätt pris för timmerråvaran – en kalkylmodell för Moelven Vänerply AB. Right price for raw material – a calculation model for Moelven Vänerply AB. Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala
104. Hedlund Johansson, L. 2012. Betalningsplaner vid virkesköp -- förutsättningar, möjligheter och risker. *Payment plans when purchasing lumber – prerequisites, possibilities and risks.* Institutionen för skogens produkter, SLU, Uppsala

Distribution
Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för skogens produkter
Department of Forest Products
Box 7008
SE-750 07 Uppsala, Sweden
Tfn. +46 (0) 18 67 10 00
Fax: +46 (0) 18 67 34 90
E-mail: sprod@slu.se